

RIVELAZZJONI
20:1-6
U
L-HAKMA TA'
KRISTU TA'
ELF SENA

Minn George Ebejer

RIVELAZZJONI 20:1-6

U L-HAKMA TA' KRISTU TA' ELF SENA

Hija espressjoni komuni, aħna nisimgħuha minn kull naħa, li “l-Bibbja tghid ċar li Kristu se jsaltan fuq l-art għal elf sena.” Temmnu dan int? Jekk int temmnu, minn fejn ġibt dan it-tagħlim tiegħek, minn Alla jew mill-bniedem? Forsi inti twieġeb li minn Alla, imma jiena nghidlek biex ma tħażżeġ il-mingħajr jew int kont ingannat u aċċettajt dan it-tagħlim mingħajr ma kont taf sewwa x’tghid is-silta li dwarha sejrin nistudjaw jew qrajt is-silta waħdek u fhemt hażin il-messaġġ tagħha mingħajr ma kont taf x’tghid l-Iskrittura dwar dan is-suggett. Jiena nghid li dik hija xi haġa li l-Bibbja **imkien** ma tghid ċar jew f'mod vag, jew mhux ċar għal kollox. L-istess bħat-tagħlim dwar “il-Battalja ta’ Armageddon,” l-immaġinazzjoni tal-millennju **mhijiex** fil-Bibbja. Armageddon huwa msemmi fil-Bibbja imma t-teorija tal-“Battalja ta’ Armageddon” **imkien** ma tinsab fl-Iskrittura Mqaddsa. Il-Bibbja għandha xi haġa xi tghid dwar “elf sena” imma **xejn** dwar **hakma** ta’ elf sena fuq l-art. Kristu jsaltan jew jaħkem imma l-hakma ta’ Rive-lazzjoni 20 **mhijiex** il-hakma ta’ Kristu li jippruvaw jghallmu l-ghalliema foloz, il-millennjalisti. Pjuttost hakma pekulari u speċjali ta’ certi *erwieħ ma’ Kristu*. Dan ma jsemmix jew jirriferi ghall-hakma **ta’ Kristu**. Dawk imsemmija kienu qegħdin isaltnu jew jaħkmu, użu speċjali tal-kelma, applikat għal inċ-incident speċjali tal-viżjoni ta’ Rivelazzjoni. It-test jgħid: “huma” *għexu u saltnu*. Fejn huma għexu u saltnu? Huma għexu u saltnu ma’ Kristu. Ģwanni ra *erwieħ* barra mill-ġisem *nhux fil-ġisem*. Din kienet viżjoni ta’ erwieħ tal-martri jħixu u jsaltnu ma’ Kristu f’sens partikulari u pekulari. Qatt int ghaddieley minn moħħok dan?

(1) Test inadegwat.

F’konverzazzjoni ma’ xi predikatur ta’ xi denominazzjoni wieħed jinstema’ jgħid b’mod invarjabbli li l-Bibbja tghid ċar li aħna sejrin insaltnu ma’ Kristu fuq l-art elf sena. Meta l-predikatur ikun mitlub biex jikkwota s-silta mill-Iskrittura li, skond hu, tghid f’mod ċar hafna dak li huwa jsostni, mill-ewwel

huwa bl-akbar mod kunfidenti u bla dubju ta' xejn jirriferi lissemmiegha tiegħu għal Rivelazzjoni 20:4. Huwa fl-ordni, fil-waqt u fil-post issa biex nezaminaw bir-reqqa din is-silta mill-Iskrittura li tant hija mif-huma hażin u applikata hażin. Dan hu l-mod kif din tinqara:

*"U rajt tronijiet, u dawk li qagħdu fuqhom,
u lilhom intgħata l-ħaqq: u rajt l-erwieħ ta'
dawk li kellhom rashom maqtugħha minħabba
x-xhieda ta' Ģesù, u minħabba l-kelma ta'
Alla, u li ma qimux lill-bhima, u lanqas lix-
xbieha tagħha, u lanqas ħadu l-marka tagħha
fuq għbinhom jew fuq idhom; u huma għexu, u
saltnu ma' Kristu elf sena."*

Din is-silta hija emmnu minn hafna li attwalment tgħid li ahna sejrin insaltnu ma' Kristu fuq l-art elf sena. Il-pronom "ahna" huwa pronom personali ta' l-ewwel persuna; il-verbi "għexu" u "saltnu" huma verbi tat-temp passat. Imma *nghixu* u *nsaltnu* huma verbi tat-temp futur. Ebda bniedem ma jista' jitlob u jistqarr u lanqas m'għandu ebda dritt li **jbiddel** is-sentenza ta' dan it-test mill-pronom tat-tielet persuna personali "huma" ghall-pronom ta' l-ewwel persuna personali "ahna," u li jbiddel il-verbi "għexu" u "saltnu" tat-temp passat għal "jħixu" u "jsaltnu" tat-temp futur. Din hija bidla kbira għal xi bniedem li jagħmel li għandu uqija ta' rispett lejn il-Kelma ta' Alla! Trid tkun tassew pruzuntuż biex tħabas mal-Kelma ta' Alla! Izda li wieħed ibbas mal-Kelma ta' Alla hija haġa serja hafna. Dawk kollha li llum qegħdin jghallmu dak it-tagħlim falz, jiġifieri, li Kristu se *jsaltan* (futur) għal elf sena fuq l-art, bl-akbar rispett lejhom, għandhom il-kundanna fuqhom li dwarha naqraw f'Rivelazzjoni 22:18-19.

*"Jiena nwissi lil kull min jisma' l-kelmiet
tal-profezija ta' dan il-ktieb: jekk xi ħadd iżid
magħhom, Alla jixxet il-kastigi msemmijin
f'dan il-ktieb; u jekk xi ħadd ineħħi xi kliem
milli hawn fil-ktieb ta' din il-profezija, Alla
jneħħilu s-sehem li jmissu mis-sigra tal-ħajja*

u mill-belt il-qaddisa msemmijin f'dan il-ktieb.”

Qabel ma nibdew biex naraw xi jghid tasseeit-test tagħna, tajjeb li nkunu nafu xi ħaża dwar xi principji ta' l-interpretazzjoni. L-ghajta tagħna bhala Kristjani tat-Testament il-Ġdid hija “Skrittura Biss.” Kull ħaża jew kull tagħlim li jikkontradixxi lil l-Iskrittura Mqaddsa għandu jittwarrab. Nahseb li sa hawn naqblu lkoll! L-Iskrittura għandha tkun l-awtorità finali tagħna (ara Mattew 28:18; 1 Korintin 4:6; Galatin 1:6-9; Kolossin 3:17; 2 Ģwanni 8-9; Rivel-azzjoni 22:18-19).

Huwa stmat li *5% tan-nies jaħsbu*, 15% tan-nies jaħsbu li huma jaħsbu, u 80% tan-nies jipreferu li jmutu milli jaħsbu. Jiena nahseb lin-nies ta' Berea f'Atti 17:10-11 kienu fost il-5% li jaħsbu. Huma analizzaw id-dettalji u waslu ghall-konklużjoni. Fl-ispirtu tal-verità, huma “*fittxew kuljum fl-Iskrittura, jekk dawk il-hwej-jeġ kinux hekk*” li kien qal Pawlu. Jiena qiegħed nitlob lil kull min jaqra dan l-istudju biex ikun fost dawk il-5% li jaħsbu u ma jħallix lil min jaħseb għaliex! Li wieħed ikun bħan-nies ta' Berea jfisser li jaċċetta t-tagħlim tal-Kelma ta' Alla u mhux xi jgħidu l-iskulari, it-teologji, il-kumentarji, jew forsi dak li ahna nkunu nixtiequ li tħid il-Iskrittura.

It-teologija kollha għandha tīgi minn esegesi. Esegħesi hija kelma mill-Grieg li tfisser li tispjega dak li tħid il-Iskrittura. Ahna, bhala Kristjani neħtiegu li jkollna mudell biex niċċekkjaw dawk il-hwejjeg li nisimgħu dwar dak li tħid il-Kelma ta' Alla. Imma jekk dak li nisimgħu jkun f'konflitt ma' l-Iskrittura, jekk dak li jiena nemmen ikun f'konflitt ma' l-Iskrittura, allura jkun jeħtieg li jiena nimmodifika t-teologija tiegħi u mhux nimmodifika l-Iskrit-tura!

Halli naraw xi eżempji: Ir-regola primarja ta' l-ermenewtika, jiġifieri, l-intepretazzjoni ta' l-Iskrittura, hija msejha “analogija tal-fidi.” L-analogija tal-fidi hija r-regola li l-Iskrittura tinterpreta lilha nfiska, jiġifieri, l-Iskrittura tinterpreta l-Iskrittura. Dan ifisser li ebda parti ta' Skrittura ma tista' tkun interpretata f'tali mod li jagħmilha tikkontradixxi jew f'konflitt ma' dak li huwa mghalleml ċar xi mkien iehor fl-Iskrittura.

Principju ieħor ta' l-ermenewtika huwa li ***I-implicitu***—dak li huwa ssuġġerit ghalkemm mhux espress ċar: għandu jkun interpretat permezz ta' ***I-implicitu***—dak li jintqal ċar. Jekk ahna nżommu dan f'mohħna fl-istudju tagħna dwar l-elf sena, allura ma jkunx diffiċċi għalina biex nifħmu sewwa dak li jrid ifisser l-Ispirtu s-Santu dwar dan is-suġġett. Issa halli nkomplu bl-istudju tagħna b'dan il-ħsieb f'mohħna.

Ġwanni qal,

“*huma għexu u saltnu ma' Kristu elf sena.*”

Ġwanni ma qalx,

“*huma jghixu u jsaltnu ma' Kristu elf sena.*”

Hawn għandna l-ewwel prova ta' xi jgħidu l-iskulari, it-teoloġi, il-kummentaturi jew sahansitra dak li wieħed ikun jixtieq li tgħid l-Iskrittura!

Is-silta **ma tghid xejn** dwar “l-elf sena ta' hakma ta' Kristu.” Hemm differenza enormi fiz-żewġ espressjonijiet. Rivelazzjoni 20 jgħid,

“*huma għexu u saltnu ma' Kristu.*”

Temmnu dan int? Huma min? Ghexu fejn? Saltnu—saltnu kif, ma' min u fejn? “*Għexu u saltnu*”—ma' min, f'liema post? *Mhi-jiex il-ħakma ta' Kristu imma l-ħakma ta' l-erwieħ* “ma' Kristu,” li hija msemija f'Rivelazzjoni 20. Hemm differenza enormi bejn li tgħix u tahkem (issaltan) “**ma'** Kristu” u hakma millennjali “**ta'** Kristu.” Qiegħed tara kif wieħed ikun imqarraq mingħajr ma lanqas biss jgħaddilu minn mohħu li qiegħed ikun imqarraq! Imma tinsiex it-twissija ta' l-Ispirtu s-Santu:

“*Thallu lil ħadd iqarraq bikom bi kliem fie-ragħ, għaliex minħabba f'hekk tinzel il-korla ta' Alla fuq dawk li ma jisimgħux.*” (Efesin 5:6).

Mela ejja nkunu tassegħi għall-fatti fil-każ u ma nhallux lil Satana jaqbadna fix-xibka tiegħu permezz tat-tagħlim falz tal-Millennjalisti! Din is-silta ta' Rivelazzjoni 20:4 **ma ssemmix** “il-ħakma ta' Kristu,” imma “il-ħakma ta' l-erwieħ **ma'** Kristu.” Huma

mhux biss “saltnu” jew ħakmu Mieghu, huma “għexu” Mieghu. Iż-żewġ verbi “għexu” u “saltnu” huma t-tnejn illimitati bl-elf sena. Jekk l-espressjoni tfisser *żmien*, allura meta *ż-żmien* iħaddi l-hakma tispicċċa, u huma jieqfu milli jkomplu jsaltnu, l-għejxien iħaddi u huma jieqfu milli jkomplu jgħixu.

It-tabella li sejrin naraw għandha tgħin biex tenfasizza li Rivelazzjoni 20 fih nieqes il-hwejjeg lit-teorija millennjali tehtieg.

HWEJJEĞ mhux IMSEMMIJA f'RIVELAZZJONI 20:1-6

1. Dawn ma jsemmux *it-Tieni Miġja ta' Kristu*
2. Dawn ma jsemmux *Qawmien bil-Ġisem*
3. Dawn ma jsemmux *Ħakma Letterali ta' Kristu fuq l-Art*
4. Dawn ma jsemmux *Tron Letterali ta' David*
5. Dawn ma jsemmux *Ġerusalem jew Palestina letterali*
6. Dawn ma jsemmux *Lilna*
7. Dawn ma jsemmux *lil Kristu Fuq l-Art*
8. Dawn ma jsemmux *Bini mill-Ġdid tat-Tempju Lhudi jew is-Salvazzjoni ta' Izrael Kollu*
9. Dawn ma jsemmux *ir-Rapiment tal-Knisja*

Saħta Imhabbra Fuq kull min Iżid mal-Kliem ta' Dan il-Ktieb (Rivelazzjoni 22:18-19).

Din il-viżjoni tibda kif ġwanni ra anglu nieżel mis-sema. *Ma kienx Kristu nieżel, imma kien anglu milbghut isfel.* Dak kollu li ġara f'din il-viżjoni, kellu jingħaqad immedjatament għal dak li kien ġara f'kapitlu 19:1-21.

Rivelazzjoni 20:1-6, mela, ma jsemmux it-tieni miġja ta' Kristu. Din mhix is-suġġett ta' dawn il-versi. Dawn ma jsemmux qawmien bil-ġisem u dan muħwiex is-suġġett tagħhom. Dawn ma jsemmux ħakma fuq l-art—lanqas ma jsemmu “l-ħakma ta' Kristu”—u lanqas ma hija s-suġġett. Muħwiex possibbli għal erwieħ li jgħixu u jsaltnu “ma' Kristu” mingħajr ma Kristu jkun fuq l-art? Barra minn dan, dawn ma jsemmux it-tron ta' David jew xi tron iehor fuq l-art. U dawn lanqas ma jsemmu lil Ġerusalem jew il-Palestina, lanqas ma jsemmu lil Kristu fuq l-art.

Ġesù qal li Ĝerusalem muhwielex il-post fejn in-nies għandhom jaduraw (Ġwanni 4:20-21) imma l-millennjalisti jridu li dak il-post jagħmluh hemm! Ġesù qal lis-saltna Tiegħu mhijiex ta' din id-dinja (Ġwanni 18:36), imma l-millennjalisti jridu li jagħmluha hawn, fid-dinja, u jagħmluha ta' din id-dinja. Tajjeb hawn li nghid xi ħaga dwar il-frazi “Ta’ din id-dinja” jew “ta’ dan iż-żmien.” Hawn ukoll il-Millennjalisti jippruvaw jagħtu interpretazzjoni falza tal-frazi, “ta’ din id-dinja” jew “ta’ dan iż-żmien” billi jgħidu li din l-frazi tirriferi għas-saltna ta’ l-elf sena. Imma għal darb’ohra l-Ispirtu s-Santu jinterpretahielna din il-frazi u juri kemm huwa falz dak it-tagħlim fejn naqraw f’Mattew 12:31-32:

“Għalhekk nghidilkom: Kull dnub u dagħwa tinhäfer lill-bnedmin; iżda d-dagħwa kontra l-Ispirtu s-Santu ma tinhafirx lill-bnednin. U kull min iġħid kelma kontra Bin il-bniedem, tinhafirlu: iżda kull min iġħid kontra l-Ispirtu s-Santu, ma tinla f'did-dinja u lanqas fid-dinja li gejja.”

U f’Luqa 18:29-30,

“U qalilhom: Tassew ngħidilkom: M’hemm hadd li halla d-dar, jew lill-ġenituri, jew lill-ahwa, jew lill-mara, jew lill-ulied, minħabba s-saltna ta’ Alla, li ma jieħux wisq iżjed f’dan iż-żmien, u fiz-żmien li gej il-hajja ta’ dejjem.”

Jista’ xi hadd jgħid lid-dnub kontra l-Ispirtu s-Santu ma jinhafirx fil-millennju? Jew li “lanqas fid-dinja (fiz-żmien) li gejja” tirriferi għal Millennju? Ċertament lid-dnub kontra l-Ispirtu s-Santu jinhafer sakemm il-bniedem jibqa’ jgħix fuq l-art u l-uniku mod li bih dan id-dnub jista’ jinhafer huwa billi l-bniedem jaċċetta l-Evangelju ta’ Kristu.

Ukoll dwar dak li qal Ġesù f’Luqa 18:29-30, jiġifieri,

“...f’dan iż-żmien u fiz-żmien li gej il-hajja ta’ dejjem.”

Čertament li l-hajja ta' dejjem mhix fuq l-art imma fis-smewwiet! L-Ispirtu s-Santu Nnifsu jghidilna, permezz ta' l-apostlu Pawlu,

“Id-daqxejn ta’ tbatija tagħna ta’ issa thejjilna kobor ta’ glorja bla qjes għal dejjem, lilna li ma nharsux lejn il-ħwejjeg li jidhru, iżda lejn dawk li ma jidhru. Dawk li jidhru huma għal żmien qasir, dawk li ma jidhru huma għal dejjem” (2 Korintin 4:17-18).

“Ahna nafu li jekk din it-tinda ta’ l-ghamara tagħna fl-art tiġġarraf, ahna għandna dar oħra, mahdmumha mhux bl-idejn, imma xogħol ta’ Alla, għal dejjem fis-sema. Ahna f’din nitniedhu, imxennqa li nilbsu fuq din l-ghamara tal-ġisem l-ghamara l-oħra tas-sema” (2 Korintin 5:1-2).

U jkompli jghidilna f’Titu 1:2, u 3:7:

“Bit-tama tal-ħajja ta’ dejjem. Alla li ma jidgħibx, wegħedhielna sa minn qabel iż-żminijiet.”

“Biex bis-sahħha tal-grazzja tiegħu nitqaddsu u nsiru werrieta tal-ħajja ta’ dejjem skond it-tama li għandna.”

U jekk xi hadd għandu xi dubju dwar fejn hija t-tama tagħna, jekk hix fuq l-art jew fis-sema, l-Ispirtu s-Santu jghidilna wkoll:

“Minhabba fit-tama li hemm tistenniekom fis-smewwiet, li intom smajtu biha meta thabbrit il-kom l-ewwel darba l-kelma ta-veritā ta’ l-Evangelju” (Kolossin 1:5).

Imma l-Millennjalisti dan il-kliem ispirat ma jafux bih! U għal-hekk, hafna qeqħdin ikunu mqarrin b'konsegwenza li jitilfu l-ħajja ta’ dejjem li għadna kif qrajna dwarha.

Mela, jistgħu l-Millennjalisti jgħidu konsistentament li għal-kemm Rivelazzjoni 20 ma jsemmi xejn minn dawn il-ħwejjeg

(imsemmija f'pagina 5), dan il-kapitlu jghallimhom kollha? Imma huwa ghalkollox possibbli u konsistenti għal dawn il-hwejjeg koll-ha msemmija li jezistu mingħajr ma jkunu fuq l-art.

Dan ifakkarni dwar iż-żagħżugħ li kien għadu kif iżżewweg. Wara li mar fuq xogħol biex ibigh l-affarijiet tiegħu 'l bogħod mid-dar, il-mara żagħżugħha tiegħu iddeċidiet li ma kinetx se tis-tenna sat-tmiem il-ġimġha biex tara lil żewġha, għalhekk bagħtitlu telegramma li kienet tghid: “George, ejja biex tarani malajr kemm jista’ jkun. Qiegħdha mmut.” Ir-ragel żagħżugħ qabad il-kappell tiegħu u l-bagalja u ġera kemm felah għat-tren, imma meta wasal u niżel jiġri mit-tren, ara! Martu ż-żagħżugħha kienet fl-istazzjon tistennih, kollha tbissim, biex tilqgħu. Bi skantament kbir hu qalilha: “Għażiża tiegħi, ghaliex bagħattli dik it-telegramma? Inti ghedli li kont qiegħedha tmut.” Hija weġġibtu: “O, jiena kont qed immut biex narak, imma kont nista’ nibgħat telegramma b’għaxar kelmiet biss għal 25c.

Issa, din hija preciżżament is-sitwazzjoni mil-Millennjalisti fuq Rivelazzjoni 20. Il-kliem tal-millennjaliżmu mhux qieghed hemm, l-ideat tal-millennjaliżmu mħumiex hemm, u billi l-kliem huma s-sinjali ta’ l-ideat, ma hemmx ‘tigħid’ bizzejjed fis-silta kollha biex sahansitra tissupplixxi l-idea għat-Teorija Falza tagħhom. Din hija l-qlajja ta’ immaġinazzjoni fantastika li hija l-kaġun tat-telfien ta’ hafna erwiegħ li jaċċettawha ghaliex b’hekk huma qiegħdin imoru direttament kontra t-twissija mogħtija f’kapitlu 22:18-19! Fejn jaqblilhom iżi idu u fejn jaqblilhom inaqqsu!

Mela, int, jekk int wieħed jew wahda li temmen dan it-tagħlim falz, qatt ippruvajt, qabel ma aċċettajt dan it-tagħlim, issib fejn f’dawn il-versi minn Rivelazzjoni 20 tista’ ssib imsemmija t-tieni Migja ta’ Kristu? Qatt ippruvajt issib fejn dawn il-versi jsemmu l-Qawmien bil-Ġisem? Qatt ippruvajt issib fejn dawn il-versi jsemmu l-Hakma fuq l-Art ta’ Kristu? Qatt ippruvajt issib qabel ma aċċettajt dik it-Teorija Falza fejn dawn il-versi jsemmu Ĝerusalem jew il-Palestina? U fuq kollo, qatt int ippruvajt issib fejn dawn il-versi jsemmu Lilna? U wkoll qatt int ippruvajt issib fejn f’dawn il-versi nistgħu nsibu li Kristu se jsaltan FUQ l-art? U qatt int

ghad-dielek minn moħħok, qabel ma wasalt biex taccetta dak it-tagħlim falz tal-profeti foloz moderni, l-istqarrija definittiva ta' Ģwanni, dwar min kienu dawk li qaghdu bilqiegħeda fuq it-tronijiet? L-istqarrija definittiva hija li Ģwanni ra “erwieħ”; ma hemm imsem-mi totalment xejn dwar “iġsma.” Li l-Ispirtu s-Santu, permezz ta’ l-appostlu Ģwanni, għażel it-terminu “erwieħ” certament li mħu-wiex accċidental, u certament jindika li l-qawmien f'din is-silta mħuwiex dak ta’ l-iġsma. Dan waħdu għandu jkun daqqa fatali għal l-idea li Ĝesù se jiġi personalment fil-bidu ta’ l-elf sena u jsal-tan fuq l-art għal elf sena letterali! Dan juri kemm l-Ispirtu s-Santu ried li jipprepara lill-Kristjani għal dan it-tagħlim falz li mħu gej minn hadd ħlief minn Satana biex iqarraaq b'dawk li huma ta’ Kristu! U fil-fatt qiegħed jirnexxilu jagħmel dan!

(2) Hwejjeg letterali u hwejjeg figurattivi.

Xi wħud jghidu li l-elf sena huma letterali. Fil-ktieb li jgħib it-titlu ta’ “Unveiling the Future” (“Nikxfu il-Futur”), l-awtur qal li dak kollu f'dan il-kapitlu huwa letterali. Agħti ħarsa lejn dak kollu —żwiemel letterali, sjuf (xwabel) letterali, xettru tal-hadid letter-ali, inbid ibaqbaq fil-magħsra letterali. Imbagħad tjur letterali—tjur jieklu l-laham letterali tas-slaten! Dak kollu letterali? Imba-ghad anglu letterali nieżel bil-muftieħ letterali u b'katina letterali jorbot id-dragun letterali! U l-ġisem letterali tad-dragun letteral-ment mela d-dinja kollha. Id-denb letterali tiegħu lahaq lejn is-sema letterali u kines kwiekeb letterali mill-orbiti letterali tagħ-hom u waddabhom lejn l-art.

Il-ġisem tad-dragun mela d-dinja kollha, iżda, hu kellu jkun im-waddab fil-bir letterali bla qiegħ, bid-denb u b'kollo! Fejn setgħu jħaffru l-bir fl-art ladarba t-test jghid li l-ġisem tad-dragun mela l-art kollha? Id-denb letterali tiegħu lahaq il-kwiekeb? Jekk dan il-bir letterali kien letteralment bla qiegħ, ikun dan, fuq kollo, “bir”?

Issa, kemm mill-affarijiet li sejrin naraw fit-tabella li jmiss huma letterali? Xi nghidu għar-riferenza ta’ dan id-dragun jikk-nies il-kwiekeb tas-sema mill-orbiti tagħhom b'denbu? Tassew

kien denb kbir u twil! Kemm hemm bogħod ghall-kwiekeb? Bosta miljuni ta' kilometri. Imma jintqal li dan id-dragun kines il-kwiekeb mis-sema b'denbu. Hekk tgħid l-Iskrittura f'Rivelazzjoni. Imbagħad dak id-dragun kellu ġisem li mela d-dinja; madankollu hofra hija mhaffra fl-art biex tissiġillah fiha! Lette-ra? Billi l-ġisem tal-bhima kien kbir daqs id-dinja kollha, fejn ġaffru l-bir jew il-hofra? Halli issa naraw it-tabella.

LETTERALI JEW FIGURATTIV—LIEMA?

Rivelazzjoni 19—20

1. Żiemel Abjad u Ġerrej
2. Armati – Żwiemel – Gwerra
3. Anglu Wiegħaf Fuq ix-Xemx
4. Sejf – Hiereg – mill-Halq
5. Hakma – Xettru tal-Hadid
6. Inbid – Ibaqbaq – Mgħasra
7. Isem fuq Wirku (Koxxtu)
8. Tjur Itiru għal Ikla
9. Jieklu l-Laham – Slaten – Nies – Żwiemel
10. Tjur Mimlija b'Lahamhom
11. Bhima – Marka – Xbieha
12. Anglu Niezel
13. Muftieħ – Katina – Bir
14. Marbut – Elf Sena
15. Dragun – Denb – Kwiekeb
16. Żringijiet Hergin mill-Halq
17. Marbut – Bir bla Qiegh
18. Maqful – Issiġillat
19. Tronijiet – Rashom Maqtugħa
20. Habs – Mitluq – Battalja
21. Kamp tal-Qaddisin – Imdawwar
22. Nar u Kubrit

HUMA DAWN KOLLHA LETTERALI JEW KOLLHA FIGURATTIVI?

(3) I-Elf Sena

Hemm tnejn u għoxrin figura rettòrika f'din it-tabella meħuda minn Rivelazzjoni 20. Huma dawn letterali? Huma xi whud minn-hom figurattivi? Huma xi whud minnhom letterali? Jekk hekk, liema minnhom? Issa, kull wieħed li għandu mohħ li jaħseb u qiegħed jużah, jaf tajjeb li dawn is-simboli *mħumiex letterali*. F'serje ta' simboli bhal dawn, huwa raġġunnevoli li tagħmel applikazzjoni letterali ta' l-elf sena u applikazzjoni figurattiva ghall-kum-plament kollu? Ċertament li le. L-elf sena bhall-partijiet l-oħra tal-viżjoni hija figura rettòrika—simbolu ta' xi haġa oħra.

Jekk int għandek xi diffikultà dwar il-frazi elf sena jekk għandix tittieħed letteralment jew figurattivament, halli naraw il-Kelma ta' Alla kif użata f'postijiet oħra fiha.

Il-Bibbja tghid li Alla jiftakar jew iżomm il-patt Tiegħu sa *elf* generazzjoni. Naqraw f'Dewteronomju 7:9,

“*Kun af, mela, li l-Mulej, Alla tiegħek, huwa Alla; Alla ta' kelmtu, li jżomm il-ghaqda tiegħu, u t-tjieba tiegħu sa l-elf nisel, ma' dawk li jħobbu, u jħarsu l-kmandamenti tiegħu*”
(ara wkoll Salm 105:8).

Ighodd Alla elf ġenerazzjoni *letterali*, imbagħad jieqaf milli jkompli jiftakar il-patt tiegħu? Jekk inti tieħu l-elf sena ta' Rivelazzjoni 20 bħala letterali, it-tweġiba tiegħek hawn għandha tkun “iva!” Imma aħna nafu lit-tweġiba hija “le!” Dan ifisser li l-memorja ta' Alla dwar il-patt jew l-ghaqda Tiegħu hija *perfetta*, hija *kompluta*, hija *shiħa*. L-elf sena huma figura ta' haġa *komp-luta*, u ma tfissirx čiklu ta' żmien.

Ukoll naqraw f'Salm 90:4,

“*Għax elf sena quddiemek huma biss għal bieraħ meta jgħaddi, u bħal sahra bil-lejl.*”

Dan il-ħsieb huwa muri wkoll fit-Tieni Pietru 3:8, fejn naqraw,

“*Dan għandkom tkunu tafu, huti għeżejj: li quddiem il-Mulej jum wieħed hu bħal elf sena, u elf sena bħal jum wieħed.*”

Jiena cert li inti taf li dawn mhumiex letterali! Mela kemm aktar u aktar l-elf sena msemmija f'Rivelazzjoni 20 m'ghandhomx ikunu meħuda letteralment meta dawn huma msemmija f'kapitlu kollu simboli, kif rajna fit-tabella ta' paġna għaxra?

Mela xi nghidu dwar il-millennju? Xejn ma jintqal dwar millennju. L-elf sena ma jfissrux millennju. Ma hemm ebda millennju. Qatt ma kien hemm millennju. Qatt mhu se jkun hemm millen-nju. Rivelazzjoni kapitlu 20 ma jirriferrixxix għall-millennju. Fejn ikun dan? Imkien. Meta jkun dan? Qatt. Mela xi nghidu dwar il-millennju? Xejn dwaru—kull ma nista' nghid li dan mhuwiex! L-“elf sena” mhumiex letterali, kif rajna aktar qabel, għalhekk mhu-miex millennju u m'ghandhom **ebda** riferenza għall-millennju. Il-kelma magika “millennju” **mhijiex** fit-test.

(4) L-Erwich tal-martri

F'din il-viżjoni Ģwanni ra “tronijiet” u lil “dawk li qagħdu fuq-hom.” U dawk li hu *ra* kienu l-erwieħ ta’ dawk li *kellhom rashom maqtugħha*. *Huma* ma “qimux” lill-bhima. *Huma* ma “ħadux” il-marka tiegħu, u *huma* “għexu” u “saltnu” ma’ Kristu.

L-ewwel “*huma għexu u saltnu ma’ Kristu elf sena.*” Dan **ma jsemmix** it-tieni migja ta’ Kristu, qawmien bil-ġisem, hakma fuq id-dinja, tron letterali—f’Gerusalem jew xi nkien iehor. Dan lan-qas ma jsemmi lilna, u lanqas ma jsemmi lil Kristu fuq l-art. Rivel-azzjoni kapitlu 20 ma jsemmi xejn minn dawn il-hwejjeg, imma l-Millennjalisti jdeffsuhom kollha f’dan il-kapitlu, imma aħna nafu x’hemm lest għal kull min jagħmel dan: ***saħta hija ippronunzjata fuq kull min iżid mal-kliem tal-ktieb!*** (22:18-19.) Staqsi lilek innifsek, jekk int temmen li Kristu se jergħa jsaltan letteralment fuq l-art għal elf sena, qatt ghaddielek minn mohħok li dawn il-hwejjeg mhumiex imsemmija f'Rivelazzjoni 20? Se tagħmel issa li taf, sejjjer int twarrab għal kollox it-tagħlim falz tal-bnedmin li għandu s-saħta ta’ Alla ippronunzjata fuqu jew le? Din hija kustjoni ta’ mewt jew hajja eterna! Thallix is-supervja tgħelbek imma kun umli u warrab dak it-tagħlim falz u qerriedi u accċetta biss dak li jgħidlek l-Ispritu s-Santu!

It-tieni, “huma” għexu u saltnu ma’ Kristu. Dan jgħid li “huma” —l-erwieħ tal-martri, dawk li “kellhom rashom maqtugħha,” għexu u saltnu ma’ Kristu. X’tgħid int, li huma “għexu u saltnu” jew li huma se “jgħixu u jsaltnu” ma’ Kristu? Dawk biss li kellhom rashom maqtugħha dahlu f’dawk l-elf sena. Jekk dawk l-elf sena huma letterali, allura l-qtugħ ta’ l-irjus huwa letterali, u *dawk biss* li jkollhom letteralment rashom maqtugħha jidħlu fil-millennju! Dan lilna jaqtagħna barra sakemm ma jkun hemm ebda millennju letterali. Jekk huma elf sena letterali, huwa qtugħ letterali ta’ l-irjus. Jekk huwa qtugħ ta’ l-irjus figurattiv, l-elf sena huma figurat-tivi, u f’kull mod ma hemmx millennju! Mela kun int minn dawk il-5% li jaħsbu u thallix lil min iqarraq bik!

It-tielet. “*Huma għexu u saltnu.*” Kif digħi rajna aktar qabel, Jekk it-terminu “saltnu” huwa illimitat b’elf sena, il-verb “għexu” huwa wkoll illimitat b’elf sena. Jekk il-hakma tispicċċa bl-elf sena, il-hajjin jispicċaw b’elf sena, u l-millennju jispicċċa b’kulħadd fih jieqaf milli jkompli jghix. U tabilhaqq, dak ikun tassew millennju bla ebda tama, mhux hekk?

Aħna dan ma nemmuhx ghaliex huwa t-tagħlim falz tal-profe-ti u l-ghalliema foloz li fil-Kelma ta’ Alla hemm kundanna fuq-hom mill-ewwel ktieb tat-Testment il-Ġdid, Mattew, sa 1-aħħar ktieb, Rivelazzjoni! (Ara Mattew 24:24; Mark 13:22; 2 Korintin 11:13-15; Galatin 1:6-9; Kolossin 2:18-19; 2 Tessalonikin 2:8-12; 1 Timotju 4:1-3; 2 Timotju 3:13; Titu 3:13; Rivelazzjoni 13:11-14; 16:12-16; 19:19-20). Tassew l-Ispritu s-Santu ried iwissina dwar dawn il-profeti foloz u t-tagħlim qerriedi tagħhom!

Jintqal ukoll li l-anglu żamm f’idu l-muftieħ tal-*bir bla qiegħ u katina kbira*. Il-biċċa l-kbira tal-verbi Griegi f’dan it-test, jiġifieri, “qabad, rabtu, waddbu, għalqu, issigħillah” u sahansitra “jinhall,” huma kollha fit-temp passat. Ebda wieħed minnhom ma huwa fit-temp futur. Imma, forsi xi hadd jipprova jgħid, biex jiġi għustifika l-każ-żejt tiegħi ta’ l-elf sena letterali, imma dan kollu kien biss vizjoni li ra ġwanni. Le mhuwiex hekk. *L-Ispritu s-Santu uža t-temp passat biex juri li dak kollu li Hu ispira lil ġwanni biex jikteb*

hawn mhuwiex xi haġa li wieħed għandu jitenniha fil-futur imma li din hija fil-passat! Dan l-Ispirtu s-Santu qiegħed jghidu permezz ta' l-appostlu Ģwanni. Tinisiex il-bidu ta' Rivelazzjoni kif jibda:

“Ir-Rivelazzjoni ta’ Ĝesù Kristu, li tah Alla, biex juri lill-qaddejja tiegħu l-hwejjeg li għandhom jiġru dalwaqt; u li hu bagħat u għar-rafha bl-anġlu lill-qaddej tiegħu Ĝwanni.”

Ċertament li l-kliem “*għandhom jiġru dalwaqt*” ma jfissirx eluf ta’ snin oħra! Dan it-tagħlim huwa f’konflitt dirett ma’ l-indikaturi taż-żmien tal-Ktieb ta’ Rivelazzjoni li nsibu f’dawn issiltiet li ġejjin: Rivelazzjoni 1:1; 1:3; 2:10; 3:11; 6:10; 12:12; 16:15; 17:10; 22:6, 7, 10, 12, 20. It-termini li nsibu f’dawn issiltiet ċertament li jfissru li l-profeziji msemmija bdew jitwettqu matul il-hajja ta’ xi wħud minn dawk lil lilhom l-ittra kienet primarjament miktuba.

Mela dan li rajna għandu jkun bizznejjed biex juri kemm hija falza t-teorija ta’ hakma jew saltna ta’ elf sena letterali fuq l-art. L-elf sena hija figurattiva u tapplika għal l-epoka Kristjana kollha. Il-kustjoni hija bejn l-Ispirtu s-Santu u l-profeti u l-ghalliema foloz ta’ matul iż-żminijiet kollha. Aħna, illum, bhala Kristjani, ninsabu qeqhdin fl-elf sena msemmija figurattivament f'Rivelazzjoni 20. Lil min int temmen, lil l-Ispirtu s-Santu jew lill-bnedmin?

Letteralment ma hemm ebda haġa bħal “bir bla qiegh” jew “katina” li hija kapaci li torbot kreaturi spiritwali. “Il-muftieħ” issi-mbolizza awtorità, il-bir issimobliożza żamma fiz-żgur, u l-katina ssimbolizzat *limitazzjoni*. Il-verb fil-passat Grieg għal “marbut” (*edēsen*) huwa wżat biex jirrapporta li Erodi kien rabat lil Ģwanni l-Battista fil-habs (Mark 6:17), biex jiddeskrivi nies marbuta fil-wegħdi taż-żwieg (Rumani 7:2), dwar inkapaċitā fizika (Luqa 13:6), dwar il-qawwa jew setgħa sopraturali li “torbot” li biha Ĝesù sawwab lil l-appostli (Mattew 16:19; 18:18), u fil-letteratura tar-rabbi wżata dwar dak li “huwa pprojbit.” Biċċar, mela, il-bir bla qiegh mhuwiex id-destin finali ta’ Satana (Rivelazzjoni 20: 10). Huwa *Hades*, l-abbiss, jew *dlam ta’ taħt*, li

fih Ĝesù kien bagħat lid-demonji (Luqa 8:31; 16:23; 2 Pietru 2:4; Ĝuda 6).

Il-kelma Griega wżata għal “marbut” f'dan it-test hija derivattiv ta' l-istess kelma ta' l-gherq li minnha l-kelma wżata f' Ĝuda 6 hija meħuda u tradotta “zammhom marbuta” (irriservati). *Satana kien marbut, jew miż̄mum għal 1000 sena mill-anglu bil-imfietaħ għal l-abbiss biex ikun ipprojbit, jew miż̄mum mis-setgħa li hu eżerċitā matul l-Imperu Ruman.* Dan it-test jirriferi għal irbit ta' Satana *bħala riżultat tal-waqa'* ta' l-Imperu Oċċidentalni Ruman li sar fis-snin 450-5—W.K. Din l-interpretazzjoni hija adattata ghall-kon-tenut għaliex:

1. It-termini “marbut” u “mahlul” fit-test huma fit-temp passat Grieg.

2. It-termini “marbut” u “mahlul” f'konnessjoni ma' Satana dejjem huma *relativi* fil-Bibbja għad-determinazzjoni ta' Alla, jiġifieri,

- a. Alla jista' Kollox. Hu *l-uniku* essri li Jista' Kollox fl-eżiżenza!
- b. Satana, għalhekk, huwa *dejjem marbut* għal xi grad jew ieħor.
- c. Kull “irbit” jew “li jkun mahlul” li Satana jkollu huwa minn u bil-permess sovran ta' Alla, u skond il-limitazzjonijiet mħsuba ta' Alla.
- d. Ir-rakkont ta' l-esperjenzi ta' Ĝob juri li Alla żamm lil Satana taħt is-sorveljanza Tiegħu (marbut) għal xi grad ukoll fiz-żminijiet tat-Testment il-Qadim. Alla ippermetta certi libert-ajjet ma' Ĝob li Satana ma kienx jista' jkollu b'xi mod ieħor (Ĝob 1:6-2:8).

3. Rivelazzjoni kapitlu 20 huwa *biss wieħed* minn numru ta' siltiet fil-Bibbja li jittrattaw ma' “l-irbit” ta' Satana u l-eżerċi tiegħu. Għalhekk is-silta għandha tkun interpretata fid-dawl tat-taghlim konsistenti ta' dawn l-Iskritturi l-ohra. Rivelazzjoni 20 m'għandux ikun użat biex *ikollu aktar importanza minn* jew *jik-kontradixxi* l-istqarrrijiet kumulattivi fuq dan is-sugġett mis-siltiet l-ohra kollha, per eżempju:

- a. Mark 3:27; Mattew 12:25-29; Luqa 11:17-22 fejn dawn kollha jagħmluha ċara li Ĝesù stqarr li qieghed “jorbot” jew jirrestringi l-isfera ta’ influwenza ta’ Satana *fl-ewwel miġja Tiegħu* fid-dinja. Ĝesù ta’ prova dwar it-talba Tiegħu billi keċċa ’l barra x-xjaten.
- b. Ĝesù stqarr li l-mewt u l-qawmien Tiegħu “keċċew” (temp tal-verb Grieg li jfisser għemil mhux mitmum għal kollo) ’il barra l-prinċep maħsub ta’ did-dinja (Ġwanni 12:31). Fi kliem iehor, il-ksib tal-fidwa ta’ Ĝesù fl-ewwel miġja Tiegħu poġġa limitazzjonijiet horox fuq l-isfera ta’ influwenza ta’ Satana.
- c. Jiddiskuti x-xogħol li kellu jitwettaq bil-mewt, il-qawmien u r-ritorn bħala l-Ispirtu s-Santu (Ġwanni 16:11), Ĝesù qal li l-Prinċep ta’ din id-dinja (Satana) huwa ga’ ikkundannat u jkompli ikun ikkundannat (verb fit-temp perfett fit-test Grieg). Meta Satana kien “iġġudikat” hu kien marbut u miżum, imma f’dak il-waqt ma kienx impoġgi fi qfil etern.
- d. L-awtur ta’ l-Ittra lil-Lhud kiteb (Lhud 2:14-15) li Ĝesù qasam l-esperjenza tal-ġisem u d-demm ma’ l-umanità, miet u reġa’ qam, biex b’hekk ikun jista’ “jeqred is-set-ġħa ta’ dak li kellu l-mewt f’idejh, jiġifieri x-xitan.” Il-verb Grieg f’dan it-test ta’ Lhud huwa *katargese*, li jfisser, “li cċaħħad mill-forza, influwenza jew setgħa.” (Qabbel 1 Korintin 2:6; 15:24; 2 Timotju 1:10).
- e. Ĝesù qal li “hu kien jarah” (temp tal-verb Grieg imperfett, *etheoroun*) lil Satana jaqa’ bħal berqa mis-sema. Ĝesù tkellem dwar il-waqa’ ta’ Satana fiż-żmien Tiegħu stess, mhux fil-futur (Luqa 10:18). Dan intqal meta Ĝesù ta’ setgħa mirakoluża lis-sebghin dixxiplu fuq id-demonji (Luqa 10:17).
- f. Ġwanni kiteb li l-Iben ta’ Alla kien irrivelat *fl-ewwel mi-ġja tiegħu* biex *jeqred* l-opri tax-xitan (1 Ġwanni 3:8).
- g. Pawlu kiteb li l-mewt u l-qawmien ta’ Ĝesù *żarmaw* il-principati u s-setgħat (eżerċi spiritwali tal-ħażżeen) u ittrijonfa fuqhom publikament (jiġifieri, storikament).

- g. Meta Ģesù tela' fil-gholi, ha *fil-jasar il-jasar* (Efesin 4: 8-9).
  - gh Pietru ppriedka fejn qal li x-xitan *ma kienx jista' jzomm* lil Ģesù fl-irbit tal-mewt (Atti 2:24).
  - h. Il-Kristjani *rebħu* lix-xitan bid-demm ta' Kristu (Rivelazzjoni 12:11).
4. Minn dawn is-siltiet mill-Iskrittura huwa čar li “l-irbit” ta’ Satana kien mibdi fil-bidu tal-ministeru fuq l-art ta’ Ģesù u *mittum fil-waqa' ta' Ruma*. L-Imperu Ruman kien l-ahħar mill-erba’ imperi kbar li Danjel kien bassar li kellu jezerċitā kull setgħa *possibbli* umana u Satanika biex iħassar ix-xogħol ta’ fidwa ta’ Alla minn fuq wiċċi l-art (Danjel 7:19-27). Imma Danjel bassar ukoll li “fiz-żmien” tar-raba’ saltna (Ruma) Alla jwaqqaf il-ħames saltna universali (il-knisja) li tegħleb l-ahħar imperu umanistiku u tkompli għal dejjem (ara Danjel 2:44-45 u Lhud 12:28). Il-kontroll setghan ta’ Ruma pagana u idolatra (bhala ghodda ta’ Satana) fuq id-dinja iċċivilizzata kien eżempju klassiku ta’ kif kienet is-sit-wazzjoni *fuq id-dinja kollha* qabel ma Satana kien “marbut” jew illimitat permezz tal-ħruġ ta’ l-Evangelju u t-tifrix tal-Kristja-neżmu sat-trufijiet tad-dinja. Il-fatt li Alla jista’ jehles lill-poplu tieghu tal-patt mill-aktar hwejjeg gravi li l-bnedmin jistgħu jagħm-lu u mill-aktar hwejjeg gravi lid-demonji jistgħu jagħmlu huwa prova wkoll fit-Testment il-Qadim li Alla *jzomm lil Satana marbut il-ħin kollu* sa kemm Hu jrid li Satana jibqa’ hekk, biex b’hekk ix-xogħol Tieghu ta’ fidwa jkun jista’ jitkompla. L-irbit ta’ Satana f'Rivelazzjoni 20 *huwa relativ ghall-bżonnijiet tax-xogħol ta’ fidwa ta’ Alla fiz-żmien tat-Testment il-Ġdid* li huwa l-ahħar taż-żminijiet (1 Korintin 10:11; Lhud 1:1-2). L-ahħar tħiġi il-habs ta’ Satana jsir fit-tmiem tad-dinja u fil-ġudizzju finali.

Biex wieħed ikun jista’ jifhem b’mod aktar faċċli dwar l-irbit ta’ Satana, dan għandu jaħseb dwar annimal feroċi li huwa marbut b’katina ma’ sigra. Fiż-żminijiet tat-Testment il-Qadim, il-katina li kienet torbot lil Satana kellha aktar tul u l-isfera tieghu biex jinganna u jeqred kienet wiesa. Fiż-żminijiet tat-Testment il-Ġdid, minħabba li kienet saret it-tpattija għad-dnub storikament u kien

mahrug fil-berah storikament, minhabba li l-mahfra tad-dnubiet kienet maghmula, minhabba li l-hajja u l-immortalita kienu mahruga fid-dawl storikament, Alla, permezz ta' l-Evangelju ta' Kristu, *qassar il-katina* li kienet torbot lix-xitan u severament irrestringa s-setgha li kellu x-xitan biex iqarraq bid-dinja. Ix-xitan għadu attiv, bħal iljun feroċi, jfittex lil min se jibla' (1 Pietru 5:8). Imma aħna għandna mezz kif nieqfulu llum. L-Ispirtu s-Santu jghidlin, permezz ta' ġakbu:

“Mela oqogħdu għar-rieda ta’ Alla, Ieqfu lix-xitan, u hu jahrab minnkom” (ġakbu 4:7. Ara wkoll Efesin 6:10-18).

Qiegħed tara kif Satana hu marbut? Illum aħna għandna mezz kif nieqfulu u għalhekk Satana huwa illimitat fl-assalti tiegħi, hu marbut.

(5) L-ewwel qawma.

L-espressjoni “din hi l-ewwel qawma” hija fiha nfisha l-prova li riferenza hija magħmula ghall-qawma figurattiva. Il-kelma kienet użata f'sens mhux tas-soltu, tant mhux tas-soltu li kien meħtieg għal Gwanni li jispjega l-użu tagħha billi jgħid, “din” hija l-ewwel qawma—dan huwa dak li hu mfisser bis-simbolu, spjega Gwanni.

Fuq din it-tabella sejrin naraw xi paralleli f'qawmien figurattiv.

L-EWWEL QAWMA

1. Izrael f'Babel—Ezekjel 37:1-14
“Jien sa niftah l-oqbra tagħhom—u toħorgu—Tghixu
2. Is-Sidien Hżiena—Isaija 26:13,14, 19
“Huma mietu—ma jgħixu—mejtin ma jqumux—il-mejtin tiegħek jgħixu—huma jqumu
3. Izrael Fi Kristu—Rumani 11:15
“Id-dħul tagħhom—hajja mill-mewt”
4. L-Erwieħ tal-Martri—Rivelazzjoni 6:9—20:4-5
“L-erwieħ tal-maqtula—taht l-arta”—Erwieħ rashom maqtugħha—fuq tronijiet”

5. Eżentati mit-Tieni Mewt—Rivelazzjoni 2:11; 20:6
 “Min jirbah—Ma jkollux hsara mit-Tieni Mewt”—Parti fl-ewwel qawma—it-tieni mewt ma għandix setgħa.”

IL-QAWMA TA' KAWŻA

Meta aħna nissu ġġerixxu li Rivelazzjoni 20 hija qawma figurattiva jew spiritwali, xi whud jghidulna b'mod ta' disprezz “min qatt sema’ dwar qawma figurattiva?” Tajjeb—jekk int qatt ma smajt b'waħda, ħalli nurik xi fit mill-Kelma ispirata ta’ Alla fejn hemm dan imsemmi b'mod l-aktar ċar. Alla kien jaf li fil-futur kien sejkun hemm dan it-tagħlim falz u li hafna nies kienu se jiġu mqarrqin minn dawn il-profeti u ghalliema foloz u għalhekk tana eżempji dwar dan ukoll biex inkunu nistgħu nużaw il-Kelma Tiegħu ħalli tiddefendi kontra kull tagħlim falz. Isma’ lil Eżekjel x’għandu xi jgħid dwar dan:

“Id il-Mulej kienet fuqi, u l-Mulej ħarigni bl-ispirit, u qeqħidni f'nofs il-wied, li kien mimli bil-ghadam, U ġegħilni nghaddi minnn ħdejhom dawrnejt: u, ara, kienu nexfin ghall-aħħar. U qall: O bin il-bniedem, jista’ jarga’ dan il-ghadlam jieħu l-hajja? U weġibt: O Sidi Mulej, int taf. Raġa’ qall: Habbar għal dan il-ghadlam, u qħidilhom: O għadlam niexef, isimgħu l-kelma tal-Mulej. Hekk iġħid Sidi l-Mulej lil dan il-ghadlam: Ara, jien inda-ħħal fikom in-nifs, u intom ikollkom il-hajja. U nqiegħed fuqkom in-nervi, u nrabbi fuq-kom il-laham, u nghattikom bil-ġilda, u nqiegħed fikom in-nifs, u jkollkom il-hajja; u tagħrfu li jiena l-Mulej. Għalhekk ħabbart kif kont ornat: u jiena u nħabbar kien hemm hoss, u taħrik, għadma lejn għadma. U xhin harist, ara, in-nervi u l-ghadlam ġew fuqhom, u l-ġilda għattiehom minn fuq: imma ma kienx hemm nifs fihom. Imbagħad qall: Habbar lir-riħ, ħabbar, o bin il-bniedem, u qħid

lir-riħ: Hekk iħid Sidi l-Mulej: Ejja mill-erbat irjieħ, o nifs, u onfoħ fuq dawn il-maq-tulin, biex ikollhom il-hajja. Għalhekk jien habbart bħal ma ordnali, u n-nifs dahal ġo fihom, u ħadu l-hajja, u waqfu fuq riglejhom, eż-erċtu kbir hafna hafna. Imbagħad qalli: O bin il-bniedem, dan il-ghadam huma dar Izrael kollha: ara, huma jgħidu: Ghadamina niex-ej, u tamitna mitlufa: aħna maqtugħin għal kollo. Għalhekk ħabbar u għidilhom: Hekk iħid Sidi l-Mulej: Ara, o poplu tiegħi, jien sa-niftah l-oqbra tagħkom, u ngibkom f'art Izrael. U tagħrfu li jiena l-Mulej, meta niftah l-oqbra tagħkom, o poplu tiegħi, u ntellagħkom mill-oqbra tagħkom. U nqiegħed l-ispirtu tiegħi fikom, u jkollkom il-hajja, u nqegħidkom f'artkom: imbagħad tagħrfu li jiena, il-Mulej, tkellim, u għamilt, iħid il-Mulej” (Eżekjel 37:1-14).

Hawn għandna deskrizzjoni ta’ qawmien, straordinarju, tassew. Li johrog lil Izrael barra mill-art tal-jasar tagħhom u jgħibhom lura f'arthom kien imsejjah qawma. Huma kienu fl-oqbra tagħhom f'Babel, madankollu, huma kienu poplu ħaj. Alla qal li Hu fetah l-oqbra tagħhom u ħariġhom barra u kkawżahom li jgħixu. Issa, dik kienet qawma figurattiva, mela tgħidx li qatt ma smajt b'wahda.

Issa isma’ lil Isaija, li pprofetizza l-eżilju Babilonjan mitt sena qabel:

“O Mulej, Alla tagħna, sidien ohra hakmu-na, barra minnek: iżda bik biss l-isem tiegħek insemmu. Dawn nietu, ma jgħixux iżjed; huma spirti, ma jqumux: għalhekk int ikkasti-gajthom u qridthom, u neħħejt kull tifkira tagħhom. Int kattart il-ġens, o Mulej, int kattart il-ġens: int igħġorifikat: int wessajt it-truf kol-lha tal-pajjiż. O Mulej, fid-dwejjaq huma fitt-

xuk; għamlu talba umli xħin il-kastig tiegħek kien fuqhom. Bħal mara tqila, li qorbot biex tiled, u li tkun titkagħweg u tħajjal bl-ugħiġi; hekk konna ahna quddiemek, o Mulej. Tqal-na, tkagħwigħna, qisna wlidna riħ; ma wlidna l-ebda helsien għall-art; u dawk li jgħammru fid-dinja ma waqgħux. Il-mejtin tiegħek iġħixu; l-iġsma tagħhom iqumu flimkien ma' ġismi mejjet. Qumu, u għannu, o intom li tħammin fit-trab: għax in-nida tiegħek hu bħan-nida taż-żerniq, u l-art trodd il-mejtin” (Isaija 26:13-19).

Ir-riferenza hawn hija għas-sidien hžiena tat-Testment il-Qadim. Huma kienu qegħdin jezercitaw dominanza fuq il-poplu mghakkes ta' Alla. Huma kienu “sidien” fuq il-poplu ta' Alla. Isaija qal, sidien ohra darba kellhom “dominanza” fuqhom, imma huma kienu “mejtin,” u ma “jgħixu”; kienu “mejta,” u “ma jqum-ux.” Ifisser dan li l-hžiena ma jkun ux imqajma mill-mewt? Iffiser dan li l-hžiena mejtin ma jerġgħux jgħixu? Ebda eżistenza futura ghall-hžiena? Jekk dak hu li dan ifisser, ma hemm ebda qawmien tal-hžiena u verità fundamentali b'hekk tkun miċħuda, imma din mhix it-tifsira. It-tifsira hija din: Id-dominanza tas-sidien hžiena fuq il-poplu ta' Alla tkun imwaqqfa. Waqt li dawn is-sidien kellhom dominanza fuq il-poplu ta' Alla ntqal li huma kienu qed “jgħixu”—fid-dominanza tagħhom. Meta d-dominanza tagħhom tkun meqruda u l-oppressjoni tal-poplu ta' Alla tingieb fit-tmiem, dawn is-sidien ikunu “mejta”—huma kienu mejta bħala sidien. Huma ma jgħixu—jigifieri, id-dominanza tagħhom ma terġax teżisti.

Imma jitkellem dwar il-poplu ippersegwit ta' Alla, dan jgħid, “*Il-mejtin tiegħek iġħixu*” (v. 19). Meta Izrael kienu fil-jasar taħt dawn is-sidien, intqal dwarhom li huma kienu mejtin, u s-sidien hžiena ntqal dwarhom li huma kienu qegħdin jgħixu. Imma meta d-dominanza tas-sidien spicċat huma kienu mneħħija—is-setgħha tagħhom kienet mejta—huma kienu mejtin; huma m'għandhomx “jgħixu”—f'dominanza hażina; huma m'għandhomx “iqumu”—

bħala sidien. Imma l-poplu ta' Alla li kienu fil-jasar kienu fi stat imsejjah “mejtin,” għalkemm hajjin. Imma Isaija qal “huma jgħixu,” u “huma jqumu.” Għalhekk, li johorgu mill-jasar tagħhom jippreżenta qawma, imma mhux qawma letterali—din kienet qawma figurattiva.

Issa dik hija x-xorta ta' qawma murija f'Rivelazzjoni 20. Wahda hija d-deskrizzjoni ta' Izrael ippersegwit fit-Testment il-Qadim; l-ohra hija d-deskrizzjoni tal-knisja ippersegwitata fit-Testment il-Ġdid. Il-principju huwa l-istess. Imma x'inhu jiġri llum? Il-bniedem, għaliex jaħseb li hu għandu l-lawtorità li jinterpretat l-Kelma ta' Alla jagħti l-interpretazzjoni tiegħu u, kif jgħid tajjeb il-Mulej, “*ħelu ħelu jgħibu il-Kelma ta' Alla fix-xejn*” (Mark 7:9). L-Ispirtu s-Santu interpretalna t-tifsira ta' dan fis-silġiet li rajna mil-Kelma Tiegħu stess. Il-bniedem jinterpretalna dan mill-opinjoni tiegħu. Liema interpretazzjoni se taċċetta int?

Eżempju iehor huwa r-riferenza ta' l-appostlu Pawlu għall-qawmien spiritwali ta' Izrael: “*Għax jekk ir-rimi tagħhom sar ir-rikonċiljazzjoni tad-dinja, x'ikun id-dħul tagħhom, ħlief hajja mill-mewt?*” (Rumani 11:15). Meta l-Lhud kien kkonvertiti għal Kristu taħt l-Evangelju, id-dħul tagħhom kien “bħala hajja mill-mewt.” Dik hija qawma oħra figurattiva—qawma spiritwali.

Meta Ĝwanni ra l-*erwieħ* (mhux iġsma) tal-martri, maqtula minħabba x-xhieda ta' Gesù u l-Kelma ta' Alla, “taħt l-artal,” imbagħad ra lil l-istess *erwieħ* “fuq tronijiet,” din kienet viżjoni ta' vittorja. Tiehu l-*erwieħ* minn taħt l-artal u televahom għat-tronijiet kien imsejjah *qawma*, f'ezattament l-istess sens li toħrog lill-poplu ta' Izrael barra mill-jasar f'Babel kien li tiftah l-oqbra tagħhom, u tirrestawrahom lejn l-art tagħhom kien li tikkawzahom li “jgħixu” —mewta figurattiva u qawma figurattiva.

Issa aqra Rivelazzjoni 2:11 u qabblu ma' Rivelazzjoni 20:6.

(1) “*Min jirbaħ ma jkollux hsara mit-tieni mewt*”—Rivelazzjoni 2:11

(2) “*...min għandu sehem fl-ewwel qawma: fuq dawn it-tieni mewt ma għandhiex setgħa*”—Rivelazzjoni 20:6.

Juri bil-quddiem il-persekuzzjonijiet tal-Kristjani tal-bidu, Ĝwanni qalilhom f'Rivelazzjoni 2:11 li “*min jirbaħ ma jkollux*

ħsara mit-tieni mewt.” Imma f'Rivealzzjoni 20:6 l-istess apostlu ikellem lil l-istess persuni qal, “*min għandu sehem fl-ewwel qawma: fuq dawn it-tieni mewt ma għandhiex setgħa.*” Għalhekk li jkollhom parti fl-ewwel qawma huwa l-istess daqs li jkunu eżentati mit-tieni mewt. Imma li tirbah dawn il-persekuzzjonijiet huwa l-istess daqs li tkun eżentat mit-tieni mewt.

1. Li tirbah il-persekuzzjonijiet huwa l-istess daqs eżenzjoni mit-tieni mewt.

2. Parti fl-ewwel qawma hija l-istess daqs eżenzjoni mit-tieni mewt.

3. Hwejjeg li huma l-istess daqs ħwejjeg oħra huma l-istess għal xulxin.

4. Li tirbah il-persekuzzjonijiet u parti fl-ewwel qawma kienu ndaqs ghall-istess haġa, għalhekk huma kienu l-istess għal xulxin.

Jintqal li Rivelazzjoni 2:25-28 jirriferu għat-tieni miċċa ta' Kristu meta Hu jagħti lill-qaddisin “setgħa fuq il-ġnus” u mbagħad Hu “jsaltan fuqhom b'xettru tal-ħadid”—fil-millennju. Interpretaz-zjoni bhal din takkuża lil Gesù Kristu li huwa qarraq lill-knisja f'Tijatira f'li jemmnu li Hu jiġi fil-hajja tagħħom. Għandu jkun osservat li “l-miċċa” ta' Kristu hija msemmija f'bosta sensi, f'postijiet ohra fit-Testment il-Ġdid, u f'Rivelazzjoni. Lil Efesu, Pergamu, Sardi u Laodikija, Kristu qal li Hu “jiġi.” Hu “jiġi” fil-ġrajjet imsemmija, ħwejjeg imwieghda jew imhedda. Lil Tijatira Hu qal: 1. Biex iżommu tajjeb. 2. Biex jirbħu. 3. Biex iħarsu l-opri Tiegħu. Dawk kollha “sa ma niġi jien,” juru li dan ma kienx jirriferi għat-tieni migħja Tiegħu. Barra minn dan, l-espressjonijiet f'versi 26-28 kienu indikattivi ta' ħwejjeg li jiġru fil-perjodu tal-hajja ta' Tijatira: 1. Setgħa fuq il-ġnus—l-influwenza ta' l-Evāngē-lju li jkisser il-qawwa tal-persekuzzjonijiet pagani u l-ġnus pagani. 2. Xettru tal-ħadid—l-influwenza irrezistibbli ta' Kristu fil-predi-kazzjoni u l-hajja tal-Kristjani tal-bidu—kienet ta' eżempju wkoll fil-martirju. 3. Il-kewkba ta' fil-ghodu—il-post eżaltat ta' dawk li jirbħu, maġenb Kristu, fl-imperu glorjuż Tiegħu—il-knisja.

Jintqal li Rivelazzjoni 3:21-22 jagħmlu distinzjoni bejn it-tron tal-Missier, li fuqu Kristu qiegħed issa, mal-Missier “fit-tron

Tieghu,” u t-tron ta’ Kristu Nnifs li Hu għandu jokkupa meta jiġi, għalhekk “lir-rebbieħ nagħtih li joqgħod maġenbi fuq it-tron tiegħi.” Imma s-saltna ta’ Alla u s-saltna ta’ Kristu u l-knisja huma saltna wahda, l-istess ħażga. L-Ispirtu s-Santu jghidu dan permezz ta’ l-appostlu Pawlu biex ikiżzer u jgħib fix-xejna dan it-taghlim falz li l-awtur tiegħu ma huwa ħadd ħlief Satana:

“Għax dan kunu afu: li ebda żieni jew fahxi jew rgħib—li hu idolatra—ma jkollu wirt fis-saltna ta’ Kristu u ta’ Alla” (Efesin 5:5).

L-Ispirtu s-Santu hawn uż-a kliem semplicei u čar hafna biex żgur ma jkun hemm ħadd li jipprova jagħti xi interpretazzjoni falza, u dan certament li qalu ghaliex kien jaf liema tagħlim falz se jkun mghalliem. Hu ma qalx “fis-saltniet” u lanqas ma qal “fis-saltna ta’ Kristu u fis-saltna ta’ Alla” imma semma saltna wahda biss li hija ta’ Kristu u ta’ Alla! Minn dan wieħed jiċċa’ jara sa fejn jaslu l-profeti u l-ghalliema foloz moderni biex iqarrqu bin-nies! U l-knisja ta’ Alla u l-knisja ta’ Kristu huma knisja wahda. Dan ukoll jgħidu l-Ispirtu s-Santu. (ara 1 Tessalonikin 1:1; 2:14). Ghaliex, mela, mhux ukoll it-tron ta’ Alla u t-tron ta’ Kristu mhumiex tron wieħed? Ghaliex mela, is-saltna ta’ Kristu u s-Santlan ta’ Alla mhumiex l-istess saltna wahda? Il-Kristjani jaqsmu fis-saltna ta’ Kristu issa—Luqa 22:29; u huma jaqsmu t-tron Tiegħu issa—Rivelazzjoni 3:21-22.

Qabbel Mattew 19:28 ma’ Luqa 22:29. “Fir-riġenerazzjoni” Gesù joqgħod fuq it-tron tal-glorja Tiegħu. Titu 3:5 jirriferi għall-“hasil tat-twelid Ġdid.” It-taqṣima ta’ l-Evangelju hija r-riġenerazzjoni, it-taqṣima tar-riġenerazzjoni u tat-twelid mill-ġdid, li permezz tiegħu ahna nkunu “holqien ġdid.” Mela issa ahna għandna “r-riġenerazzjoni,” issa għandna “t-twelid mill-ġdid,” u ahna issa “ahna holqien ġdid.” F’li tħad li din it-taqṣima hija r-riġenerazzjoni l-interpretażżjoni premillennjali tħad it-twelid mill-ġdid issa u b’hekk tħad lil l-Ispirtu s-Santu, tkun ħatja tad-dnub kontra l-Ispirtu s-Santu li ma jinhafix. Għalhekk ahna, bhala Kristjani m’għandna naċċettaw dan it-taghħlim falz b’ebda mod!

Kristu issa qiegħed fuq it-tron tal-glorja—Luqa 24:26—u l-appostli qiegħdin fuq tronijiet ta’ awtorità issa, “tnax-il tron, jiġ-

ġudikaw lit-tanax il-tribù”—il-knisja kollha ta’ Alla. Hija t-tron tal-glorja u t-tron ta’ l-awtorità rispettivament—issa.

F’Mattew 19:28, Gesù qal: “Intom li ġejtu warajja,” tkunu mogħtija tronijiet. Imma f’Luqa 22:28: “intom li żammejtu shiħ miegħi” tkunu mogħtija saltna (v. 29). Għalhekk, li jkollok “tronijiet” fir-rigenerazzjoni kien l-istess daqs li tkun “mogħti” (appuntat) saltna—issa. (ara wkoll 1 Pietru 2:9, “sacerdozju rjali” u Rivelazzjoni 1:9, “sieħeb tagħkom fit-tahbit u fiss-saltna,” u Rivelazzjoni 5:10, “u għamilhom għal Alla tagħna saltna u qassis u huma qeqħdin isaltnu fuq l-art”).

F’din it-taqṣima Kristu qiegħed fuq it-tron Tiegħu tal-glorja. Din testendi miż-żmien li Hu dħal fil-glorja Tiegħu (Luqa 24: 26) sa ma “jiġi fil-glorja Tiegħu” (Mattew 25:31). Kristjani li jirbħu “joqghodu miegħu fit-tron tiegħu” l-istess kif huma jaqsmu t-tron Tiegħu fl-istess sens u għal l-istess daqs, u huma jaqsmu l-glorja Tiegħu fl-istess grad—issa.

Dawn il-konsiderazjonijiet jeqirdu l-interpretazzjoni millen-jali tat-tron tal-Missier u t-tron ta’ l-Iben, dwar dak li għandu x’jaqsam dwar distinzjoni u differenza bejniethom, u jirrifjutaw l-interpretazzjonijiet żabaljati tagħhom ta’ Rivelazzjoni 2:25-28 u Rivelazzjoni 3:21-22.

Dan iwassalna għax-xena sabiha ta’ l-ġħeluq ta’ Rivelazzjoni murija f’kapitli 20, 21 u 22 f’sommarju ġenerali tal-veritajiet eleganti tal-viżjoni f’relazzjoni ghall-obligazzjonijiet tal-knisja trijonfali hierġa mill-persekuzzjonijiet u oppressjonijiet ghall-vittorja glorjuža.

III. IL-KNISJA TRIJONFALI U L-ISTEDINA TA’ L-EVANĞELJU

Bħala kontinwazzjoni ghall-viżjoni ta’ vittorja, l-ahħar kapitli ta’ Rivelazzjoni jiġi prezentaw il-knisja mlibbss fl-ilbies ta’ vittorja “bħal għarusa mżejna għal żewġha” (Rivelazzjoni 21:2). Il-figura ma tindikax li l-knisja mhijiex issa l-gharusa ta’ Kristu, kif xi whud assumew. Pjuttost, l-apostlu Pawlu jgħidilna f’Rumani 7:4 li l-knisja kienet miżżewwga lil Kristu u qed tagħti frott għal Alla f’dik ir-relazzjoni. L-espressjoni “bħal għarusa mżejna” hija biss

paragun—turi l-kobor grandjuż tal-knisja trijonfali fl-ilbies tal-vittorja—fil-glorja kollha u ġmiel u kobor grandjuż ta’ għarusa fit-tizjin tagħha. Huwa hawn li l-knisja vittorjuża iġġed il-missjoni tagħha għall-bnedmin: “L-Ispirtu u l-gharusa jgħidu: Ejja” (Rive-lazzjoni 22:17).

Halli niġbru fil-qosor it-tifsira tas-suġġett minn Rivelazzjoni 20 sa kapitlu 22.

(1) Analizi tat-test.

Kien muri li Rivelazzjoni 20:4 huwa għal kollox mhux adegwaw bhala test biex isostni t-teorija millennjali—u huwa l-uniku test li jsemmi l-elf sena. Għalhekk, il-millennjalisti m’għandhom ebda test. Ebda apostolu f’xi epistola qatt ma semma perjodu ta’ zmien bhal dan, lanqas taqsima jew sistema bħal din, lanqas zmien mill-ennjali jew tama bħal din. Għalhekk, dan it-tagħlim falz ma jappa-rtjenix għad-dottrina apostolika, jew għat-tama u dmir Kristjan. Rivelazzjoni 20 muwiex ħlief il-quċċata ta’ tixbiha li bdiet bix-xena ta’ rebha f’kapitlu 6:9 u tispicċċa f’xena ta’ vittorja f’kapitlu 20:4. Il-xebħ jew paragun ta’ kapitli 6 u 20 jirrivela l-applikazzjoni tas-simboli ta’ bejn ġrajja u oħra, bejn zmien u iehor. Analizi desk-rittiva ta’ l-ahħar kapitli għandha tagħmel konklużjoni xierqa għal l-istudju tagħna, f’li turi s-suċċess tal-kawża tal-martri u l-glorja tal-knisja vittorjuża.

1. L-anglu nieżel mis-sema.

“U rajt anglu nieżel mis-sema, li kellel l-muf-tieħ tal-bir ta’ l-abbissi u katina kbira f’idu. U qabad id-dragun, dak is-serp il-qadim, li hu x-Xitan, u Satana, u rabtu għal elf sena, u wad-dbu fil-bir bla qiegħ” (Rivelazzjoni 20:1-3).

L-anglu, hu sempliċiement messaġġier ta’ l-Evangelju. Il-katina tirrappreżenta l-iskop innifsu ta’ l-Evangelju biex ma jħallix li-xitan iqarraq bin-nies. Marbut—mhux imħolli li jqarraaq—ji-sinifika t-trijonf tal-verità fuq l-iżball. Elf sena—kif fil-postijiet l-oħra kollha fejn din il-frażi hija msemmija, din turi haġa kompluta. Hawn din għandha riferenza għas-suċċess komplut tal-

kawża fuq il-persekuzzjonijiet, u m'għandha ebda riferenza għal ċiklu ta' żmien. It-trijonf ta' Kristu fuq Satana kien ġie muri ċar bizzejjed f'parabboli bhal dawk li naqraw f'Mattew 12:29 u f'Luqa 11:21 fil-parabbola tar-raġel b'sahħtu,

“Sakemm il-bniedem qawwi u armat tajjeb iġħasses il-palazz tiegħu, hwejġu jkunu fiz-żgur: Imma jekk wieħed aqwa minnu jaqbez fuqu u jegħelbu, jaħtaflu l-armi kollha li fuq-hom kien iserraħ rasu, u jqassam il-priza tiegħu.”

Għalhekk Ĝesù għeleb lil Satana, u qassam il-priza tiegħu, u ġab fix-xejn il-qawwa tiegħu. Hekk jgħid l-appostlu Pawlu f'Kolossin 2:15,

“Neżżeġa’ l-Principati u s-Setgħat, u għamel wirja minnhom quddiem id-dinja, u karkarhom warajh fit-trijonf tiegħu fi Kristu.”

Hekk jgħid ukoll f'Lhud 2:14,

“Billi l-ulied għandhom l-istess demm u ġisem, Ĝesù wkoll bl-istess mod sar bħalhom, biex b'mewtu jeqred is-setgħa ta’ dak li kellu l-mewt fidejh, jiġifieri x-xitan.”

Xi whud jippruvaw jiġiustifikaw it-tagħlimn falz tagħhom tal-millenju billi jgħidulna li l-ħażen għadu jiddomina fid-din ja u għalhekk Satana għad għandu s-setgħa. Imma l-Kelma ta' Alla tgħidilna l-kontra fis-siltiet li għadna kif qrajna! Lil min int se temmen? Il-kontroll huwa f'idejn Alla hu mhux f'idejn Satana. Li kieku Satana kellu l-kontroll fidejh, iva, kieku Satana qiegħed jiddomina imma l-kontroll minn dejjem kien, għadu, u jibqa' f'idejn Alla.

2. L-erwieħ fuq tronijiet.

“U rajt tronijiet, u dawk li qagħdu fuqhom, u lilhom ingħata l-ħaqeq: u rajt l-erwieħ ta’ dawk li kellhom rashom maqtugħha minħabba x-xhieda ta’ Ĝesù, u minħabba l-kelma ta’

Alla, u li ma qimux il-bhima u lanqas lixbieha tagħha, u lanqas hadu l-marka tagħha fuq ġbinhom u fuq idhom. U għexu, u saltnu ma' Kristu għal elf sena" (Rivelazzjoni 20:4).

Dawn *l-erwieħ* ma kinux *iġsma* u ma kinux mogħtija ġisem. Dawn kienu *erwieħ*. U qawmien mħuwiex necessarju għal erwieħ biex iġħixu. Dawn *l-erwieħ għexu*. Dawn *l-erwieħ* kienet qeqħdin taht *l-artal f'kapitlu 6*, huma qeqħdin fuq tronijiet *f'kapitlu 20*. F'wieħed, kawża sofriet *f'telfa*; fl-ieħor, kawża kienet inkurunata b'vittorja. Huma *għexu u saltnu*—ineħhi *l-erwieħ* minn taħt *l-artal u jelevahom għat-tronijiet huwa rriferut għalih bhala qawmien—il-qawmien ta' kawża. Huma għexu fil-kawża li fiha mietu. Huma saltnu fil-persuni ta' dawk li ġew warajhom, u fil-karatru bhalhom u fl-ispirtu bhalhom *l-istess kif* Ģwanni *l-Battista* ġie fl-ispirtu u *l-qawwa ta'* Elija.*

Għexu u saltnu—jekk “*saltnu*” hija illimitata b’elf sena letterali, “*għexu*” wkoll hija hekk illimitata b’elf sena letterali. Mela jekk *il-hakma tispicċċa ma’ l-elf sena, l-għejxien jispicċċa ma’ l-elf sena, li ma tantx ikun millenju ta’ tama fuq kollox!*

Tronijiet—mhux letterali u tad-dinja, imma *l-istat eżaltat ta'* dawk li kienu *ghelbu l-persekuzzjonijiet tagħhom*.

Rashom maqtugħa—Ġwanni ra “*l-erwieħ*” ta’ dawk li kellhom rashom maqtugħa; huma ma għexux fi stat tad-dinja. Jekk letterali, dawk biss li kellhom rashom letteralment maqtugħa jistgħu jidħlu fil-millenju. Jekk figurattivament, ma hemm ebda millenju, li huwa *l-fatt tal-kustjoni*.

Elf sena—il-viżjoni ta’ vittorja, vittorja kompluta. L-elf sena qeqħdin jirrappreżentaw *l-infinità*; dawn mhumiex ciklu ta’ żmien lanqas perjodu ta’ żmien, u m’għandhom ebda riferenza għal żmien. L-epoka Kristjana hija infinità, bla tniem. Alla jżomm il-patt Tieghu sa l-elf nisel (Dewt. 7:9) u jum wieħed għall-Mulej hu daqs elf sena (2 Pietru 3:8)—jigifieri, il-memorja ta’ Alla tal-patt jew rabta Tiegħu hija infinità, u fid-dinja infinità ta’ Alla jiem u snin mhumiex magħrufa. Il-vittorja tagħhom kienet kompluta, it-trijonf tagħhom shiħ u s-saltna tagħhom infinità.

Il-principju fundamentali ta' l-esegesi jipprojbixxi li l-elf sena jkunu interpretati letteralment hawn, u l-kelma sena simbolikament fil-ktieb kollu barra minn hawn. Mela, jekk l-elf sena huma let-terali, il-hakma ta' Kristu kienet għal elf sena biss, lanqas ġurnata wahda aktar jew inaqas. U, jekk letterali, billi ż-żewġ verbi "ghexu" u "saltnu" huma immodifikati bl-elf sena, meta huma jie-qfu milli jkomplu jsaltnu, huma jieqfu wkoll milli jkomplu jgħixu. Barra minn dan, jekk letterali, dawk biss li kellhom rashom maq-tugħha, ghexu u saltnu. U, fl-ahħarnett, il-pronom tat-tielet persuna, "huma" ma jistax jinbidel ghall-ewwel personali "ahna"; u l-verbi tat-temp passat "ghexu u saltnu" ma jistgħux ikunu mibdula ghall-verbi tat-temp futur "għandhom iġħixu u jsaltnu." Qiegħed tara kemm wieħed jinqabab f'tagħlim falz mingħajr biss lanqas jgha-ddilu minn mohħu li qiegħed ikun ingannat? Qiegħed tara kemm hija fina t-tattika ta' Satana biex jinganna lil dawk li mhumiex tie-ghu? U tabilhaqq qiegħed jaqbad hafna taħt il-hakma tiegħu b'dan it-tagħlim falz! Il-konklużjoni hija li hemm wisq hafna diffikul-tajjet fit-triq ta' l-applikazzjoni letterali.

3. Il-bqija tal-mejtin.

"Il-bqija tal-mejtin ma reġgħux ħadu l-hajja sa ma jkunu ntemmu l-elf sena" (Rivelazzjoni 20:5).

Il-bqija tal-mejtin ma ghexux—billi dawk biss li jintqal li ghexu kienu l-erwiegħ li kienu maqtula b'martri, u l-bqija tal-mejtin ma ghexux, imma l-haqeq kien mogħti lilhom, lil min huma iġġu-dikaw u kif? U jekk "ghexu" tfisser li huma kienu mogħtija igsma letterali, allura meta l-bqija tal-mejtin ma "hadux il-hajja" sa ma jkunu ntemmu l-elf sena, dan ikun ifisser li l-bqija tal-mejtin ikunu mogħtija igsma letterali fit-tmiem ta' l-elf sena, li jisforza l-qawma tal-hziena kmieni wisq, qabel l-istagħun iż-żgħir, u qabel iż-żmien ghall-qawmien u l-gudizzju fl-ordni ta' hwejjeg millennjali. Għal-hekk it-teorija tagħħom terġa' tigi fix-xejn hawn. Il-bqija tal-mejtin hawn sempliciment tirriferi ghall-persekuturi li l-oppressjo-nijiet tagħħom kienu meghħluba, l-istess

kif Isaija 26 għas-sid il-ħażin tat-Testment il-Qadim, li kellu dominju fuq il-poplu ta' Alla, bhala li kien mejjet u m'għandux iħix, mejjet u m'għandux iqum.

Din hija l-ewwel qawma—l-istess kif il-helsien ta' Izrael mill-jasar ta' Babel kien irriferut għalihi f'Eżekjel 37 bhala qawma barra mill-oqbra tagħhom; u d-dominju mkisser tas-sidien kien qawma mill-oppressjoni, ta' Isaija 26; hekk ukoll, li għelbu dawn il-perse-kuzzjonijiet, jittrijonfaw fuq il-mewt u l-martirju, f'kawża vittor-juža ta' Kristu, huwa msejjah qawmien f'Rivelazzjoni 20. Il-fatt li dawn kellhom jintqalu li kienet qawma huwa prova li din hija wżata f'sens mhux tas-soltu tal-kelma; figurattiv, metaforiku; u mhux applikazzjoni fizika tal-kelma. “L-ewwel qawma” hija spiri-twali—il-qawma ta' l-emmieni veru f'kull żmien li jaqsam il-hajja tal-Mulej irxoxtat permezz ta' ubbidjenza lejn il-kmandi tiegħu. Is-silta f'Rivelazzjoni 20 ma tiddeskrivi ebda perjodu ta' barka li għandha tkun gawduta fl-gheluq ta' din it-taqṣima jew żmien. Din ma ġgibx il-kostruzzjoni letterali u l-millennjalisti nfushom ma jaċċettawx il-konkluzjonijiet u l-konsegwenzi tagħha.

4. Parti fl-ewwel qawmien.

“Hiem u qaddis min għandu sehem fl-ewwel qawmien u l-imwiet: it-tieni mewt ma għandha ebda setgħa fuq dawn, imma jkunu qass-sin ta' Alla u ta' Kristu, u jsaltnu miegħu elf sena” (Rivelazzjoni 20:6).

Hemm assjoma (haga li fuqha jaqbek kulhadd) li tħid li hwej-jeġ egwali għall-istess hwejjeg huma egwali għal xulxin. F'Rivelazzjoni 2:11 jintqal li rebħu l-persekuzzjonijiet eżentahom mit-tieni mewt. Imma f'Rivelazzjoni 20:6 jintqal li parti fl-ewwel qaw-mien eżentahom mit-tieni mewt. Hwejjeg egwali għall-istess hwej-jeġ huma egwali għal xulxin—parti fl-ewwel qawmien irriferiet għal li tirbah jew teħleb il-persekuzzjonijiet u tidhol fit-trijonf ta' dik il-vittorja. Ukoll, huwa l-istess xorta ta' qawmien imsemmi f'Isaija 26 u f'Eżekjel 37. Dwarhom jintqal:

“huma jkunu qassisin ta’ Alla u ta’ Kristu, u jsaltnu mieghu elf sena.”

Dan, naturalment, jirriferi ghall-“erwieħ” li “ghexu u saltnu” f’vers 4, u hawn “isaltnu mieghu” tirriferi ghall-kontinwità ta’ dik is-saltna jew hakma li kienet bdiet fl-espressjoni “ghexu u saltnu” ta’ vers 4: Din tirriferi għal l-istess “erwieħ,” l-istess hakma, u l-istess esperjenzi, u sempliciement uriet il-kontinwazzjoni tagħha.

5. Ix-Xitan Jinħall.

“U meta jintemmu l-elf sena, ix-xitan jinħall mill-habs tiegħu” (Rivelazzjoni 20:7).

It-trijonf tal-qawwiet tal-għustizzja u l-hażen, tal-verità u ta’ l-izball, kien haġa alterna. Qawmien tal-ħażen ġara, imfisser bhala Satana jkun mahlul mill-habs tiegħu, trijonf alternat tal-kawża tal-persekuturi u l-kawża tal-martri. Il-fatti attwali ta’ l-istorja fl-esperjenzi tal-knisja jwettqu dawn il-figuri u metafori. Versi 8 sa 10 jiddeskrivu l-ahhar attentat iddisprat tal-qawwiet tal-persekuturi biex iwaqqfu l-avvanz tal-knisja u jfixklu t-tifrix tal-Kristjaneżmu fost il-ġnus kollha, imma l-oppozizzjoni maqghuda flimkien ta’ l-influwenzi kollha li jopponu tal-persekuturi ma jistgħux jieqfu kontra Kristu u l-knisja tiegħu. Dawn kollha waqghu f’telfa kom-pluta u t-tmiem tal-persekuturi kien imħabbar minn qabel f’desk-rizzjoni hekk wisq figurattiva bħal “nar niżel mis-sema u belagh-hom,” u huma kienu “mwaddba fil-belliegħha ta’ nar u kubrit ...u jibqgħu jbatu lejl u nhar għal dejjem ta’ dejjem” (Rivelazzjoni 20: 9-10). Ma hemm ebda regola ta’ esegesi jew ta’ interpretazzjoni li tista’ tagħti applikazzjoni letterali ta’ lingwa bħal din. Hija d-desk-rizzjoni simbolika tat-tmiem u kundanna tal-mexxej li ħaqar il-knisja ta’ Kristu, li qatt aktar ma jeżisti biex jumilja l-Għarusa ta’ Kristu.

6. *Il-ħaqq tal-mejtin.*

“...U rajt il-mejtin, kbar u żgħar, weqfin qu-diem Alla; u nfethu l-kotba...u l-mejtin u sar ħaqq minnhom kull wieħed skond l-egħmejjel tagħhom, skond ma kienu minnizzla fil-kotba...”

u l-mewt u post il-mejtin gew mixħuta fil-belliegħha tan-nar. Din hija t-tieni mewt. Hekk ukoll minn ma nstabx imniżżejjel bil-ktieb tal-hajja, kien mihut bil-belliegħha tan-nar” (Rivelazzjoni 20:11-15).

L-istampa ta’ dawn il-versi mhijiex ħlief kontinwazzjoni tal-kuntrast bejn il-kawża tal-ġustizzja u tal-ħażen, tal-verità u tal-querq jew ta’ l-żball, Kristjaneżmu u l-paganiżmu, u l-waqfien tagħhom rispettivament quddiem it-tron il-kbir tal-ħaqeq divin. Il-ħwejjeġ kienu msieħba fil-konflitt qawwi bejn il-knisja fuq naħa wahda, u l-qawwiet kollha tal-Ġudaizmu, Rumaniżmu, u paganiżmu u l-ohrajn. Issa l-partecipanti waqfu quddiem it-tron tad-deċiżjoni divina, fejn il-kustjonijiet kienu issettiljati. Il-kawża tal-ġustizzja kienet meħlusa u l-kawża tal-ħażen kienet akkużata u kkundannata għal dejjem. Dawn is-siltiet ma fihom ebda faraġ gewwa fihom għal xi daqs jew grad ghall-millennjalisti. Napplikaw is-silta *ghall-mejtin*, halli jkun innutat li din tirriferi ghall-“mejtin, zgħar u kbar”—il-mejtin kollha, mhux parti mill-mejtin. Xi whud minn-hom kienu misjuba fil-ktieb tal-hajja u xi whud ma kinux misjuba fil-ktieb tal-hajja. Jekk dan jirriferi biss ghall-ħażiena fit-tmiem tal-millennju, kif isostnu l-millennjalisti, imbagħad ma jkun hemm ebda użu ta’ xejn li tiftah il-ktieb, għaliex ilkoll ikunu jafu li l-ħażiena ma kinux fil-ktieb tal-hajja!

Mela—fl-analizi ta’ Rivelazzjoni 20—ċertament ma hemm ebda evidenza ta’ Kristu fuq l-art fil-millennju bejn vers 4 ta’ dak il-kapitlu u vers 11.

Jiena tajt dawn is-suġġerimenti għal raġuni waħda biss—li hija, biex nuri li *ma hemm xejn x’wieħed jibża’ P’qari ta’ vers vers ta’ Rivelazzjoni 20*. It-teorija millennjali mhijiex fih, u jekk mhijiex hemm, din ma tinsab imkien aktar. Din it-teorija falza mhix ħlief qerq ta’ Satana li jwassal ghall-kundanna ta’ dejjem, għaliex, kif digħi għedt aktar qabel, mhuwiex ħlief dagħwa kontra l-Ispirtu s-Santu!

(2) Is-sema ġdida u l-art ġdida.

“U rajt sema ġdida u art ġdida, għax is-sema ta’ qabel u l-art ta’ qabel għabu; u ma kienx hemm iżjed baħar. U jien Ģwanni rajt il-belt qaddisa, Ĝerusalem ġdida, niezla mingħand Alla mis-sema, imhejjija qisha għarusa mżej-na għal żewġha” (Rivelazzjoni 21:1-2).

Nghaddu minn kapitlu 20, kapitlu 21 juri s-sema ġdida u l-art ġdida. Dwar din il-frazi wkoll hemm hafna interpretazzjonijiet li ma jaqblux mat-tagħlim tal-Kelma ta’ Alla. Din mhijiex espressjoni ġdida. Din tinsab fit-Testment il-Qadim u f’postijiet ohra fit-Testment il-Ġdid. Induru għal Isaija 66:22-23 l-espressjoni hija applikata ghall-kondizzjonijiet tal-poplu ta’ Alla Izrael wara r-ritorn tagħhom minn Babel. Isaija jgħid hekk:

“Għax bħalma s-smewwiet ġodda, u l-art ġdida, li ser nagħmel, jibqgħu quddiemi, iġħid il-Mulej, hekk jibqa’ nisilkom u isim-kom. U jiġri, minn qamar ġdid għal qamar ġdid, u minn Sibt għal Sibt, illi kull haj jiġi jqim quddiemi, iġħid il-Mulej.”

Wara li kienu meħlusa mill-jasar, meħuda lura lejn arthom, fis-“sema ġdida u art ġdida,” tagħhom huma jerġgħu mill-ġdid “minn qamar ġdid għal qamar ġdid, u minn Sibt għal Sibt” jiġu “biex iqimu quddiemi, iġħid il-Mulej.” Għalhekk, f'Rivelazzjoni 20 il-ħelsien tal-knisja ippersegwitata mill-persekuturi tagħhom huwa mfisser bhala “s-sema ġdida u art ġdida.” Jekk ahna nhallu l-Iskrittura tinterpreta lilha nfiska m’għandu jkollna ebda diffikultà biex nifħmu sewwa dak li trid tħidilna. Jekk ħelsien mill-jasar fit-taqSIMA antika kien jista’ jkun imsejjah “sema ġdida u art ġdida” għal Izrael, certament vittorja fuq il-persekuturi tal-knisja fit-taqSIMA l-ġdida tista’ tissejjah jew tkun irriferuta b’mod xieraq f’figura bħal din. U dik hija l-qawwa ta’ l-espressjoni f'Rivelazzjoni 21. Imma meta din id-dinja antika tkun meqruda bin-nar, skond it-2 Pietru 3:13, ikun hemm “sema ġdida u art ġdida” għal l-eternità kollha. Hemm il-kuntrast qiegħed bejn din l-isfera tad-dinja li tgħaddi u dik id-dinja eterna msejħha

smewwiet. Imma s-sema l-ġdida u l-art il-ġdida, kemm jekk fit-Testment il-Qadim jew fit-Testment il-Ġdid, *qatt ma tirriferi għal-żmien millennjali fuq l-art*. Dak huwa kollu tagħlim tax-xjaten! (ara pagħni 5 sa 7).

(3) L-ġharusa ta' Kristu u l-ikla tat-tieġ.

“...*Ejja nurik il-ġharusa, mart il-Haruf*”—Rivelazzjoni 21:9—“*għax l-ikla tat-tieġ tal-Haruf waslet, u l-martu hejjiet ruħha*”—Rivelazzjoni 21:9.

Ir-riferenzi ghall-knisja bhala l-ġharusa ta' Kristu u l-festa tat-tieġ mhumiex xi ħaga mhux tas-soltu f'Rivelazzjoni milli huma f'postijiet oħra fl-Iskrittura. L-ġhaqda spiritwali ta' l-emmieni ma' Kristu hija l-premessa li minnha l-appostlu Pawlu jiġbed il-konklużjonijiet tiegħu f'Rumani 6, li wieħed li kien mgħammed fi Kristu m'għandux ikompli fid-dnub.

“*Nibqgħu fid-dnub?...Ma tafux li ahna li tgħammidna fi Kristu tgħammidna fil-mewt tiegħu? Għalhekk ahna midfunin miegħu bil-magħmudija fil-mewt...Għaliex jekk sirna ħaga waħda miegħu...ma naqdux aktar id-dnub*” (Rumani 6:1-7).

Il-mewt tal-midneb hija t-twelid ta' l-emmieni. Hija veduta kompluta u ta' l-ġhaġeb ta' l-ġhaqda tal-Kristjan ma' Kristu bil-magħmudija, f'liema att l-emmieni “jsir ħaga wahda”—magħqu'd miegħu—għalhekk, l-ġhaqda ta' l-emmieni ma' Kristu. Fil-kapitlu ta' wara—Rumani 7—l-appostlu jiddiskuti l-aspett ta' l-ġhaqda taż-żwieġ. L-ġhaqda ma' Kristu ta' l-emmieni mgħammed hija għaqda spiritwali taż-żwieġ (Rumani 7:4).

Xi whud ikkunsidraw din is-silta involuta f'diffikultà apparenti ta' figur iċċallta. Fl-ewwel parti, versi wieħed sa tlieta, il-parti taht id-dominju tal-ligi hija ippersonifikata b'mejta, madankollu hija maħsuba li tgħix waqt lir-raġel huwa mejjet. Fit-tieni parti, vers 4, il-parti l-miżżewwga għal-ligi hija mejta—għalhekk, skond il-figura, il-ligi għandha tkun il-ħażja li baqgħet hajja. Imma

l-appostlu ma jittrattax ma' dawn id-dettalji. L-illustrazzjoni mhijiex inkonsistenti bhala analogija li ma testendix aktar mill-punt ta' dissoluzzjoni (tmiem ta' għaqda) li hija neċċesarja għal relazzjoni oħra. Din hija parabbola b'punt wieħed ta' xebh. Relazzjoni ta' qabel hija mięgħuba fit-tmiem, kont meħlus permezz tal-mewt, u l-parti ħajja tinsab f'relazzjoni ġidida. Il-konnessjoni dottrinali hija li l-emmieni mghammed ta' kapitlu sitta għandu fi Kristu l-helsien shiħ mir-rabta ta' qabel ta' relazzjoni legali mal-liġi, u issa sar l-għarusa ta' Kristu.

L-għarusa tal-ħaruf ta' Rivelazzjoni mhix hliel estenzjoni illustrata ta' din l-istess analogija ta' l-ġhaqda spiritwali taż-żwieġ bejn Kristu u l-knisja. Il-Ktieb ta' Rivelazzjoni ma jghallimx li l-knisja ma ssirx l-għarusa ta' Kristu, jew li tkun miżżewwga lil Kristu, sakemm Hu jerġa' jiġi—dan pjuttost juri l-oppost. Dan iż-żwieġ spiritwali huwa rikorrenti f'kull emmieni mghammed—kull darba li wieħed ikun mghammed fi Kristu dan iż-żwieġ isir. Mela kif iż-żwieġ huwa kontinwu, il-festa (l-ikla) tat-tieġ hija wkoll kontinwa—fil-festa kostanti u miżimuma ta' shubija ta' dawk kollha li huma f'għada ta' żwieġ ma' Kristu.

Hija din il-festa ta' shubija tal-knisja vittorjuża, mhux aktar mahqura minn oppressuri lanqas imrażżna mill-persekuturi tal-knisja, li Ĝwanni jiddeskrivi bhala l-festa jew l-ikla taż-żwieġ tal-Haruf f'kapitli 19:7-9 u 21:1-9 ta' Rivelazzjoni.

Il-“Gerusalem il-Ġdida” nieżla mis-sema, ta' vers tnejn, hija deskrizzjoni tal-knisja trijonfali fil-ġmiel kbir tagħha ta' glorja, imżejna bi lbies ta' vittorja. Jekk huwa maħsub minn xi whud li l-“Gerusalem il-Ġdida” hija s-sema, allura ikkunsidra li din il-“Gerusalem il-ġdida” kienet nieżla “mis-sema”—kienet is-sema nieżla mis-sema? Il-viżjoni kollha dik tal-knisja vittorjuża u trijon-fali li rebħet il-kuruna tal-hajja permezz tat-tbatija, u issa fil-ġmiel ta' għarusa mżejna fl-ilbies illelex tagħha, hija tieqaf ’il quddiem fil-ġmiel kbir ta’ l-għarusa tal-Mulej, il-knisja. Għalhekk, mix-xeni ta’ persekuzzjoni, tbatija u niket, it-tixbiha ta’ Ĝwanni jisplodu fil-viżjonijiet li jsahħru bil-ġmiel tagħhom ta’ trijonf u vittorja! “Din hija l-vittorja li tegħleb lid-dinja, il-fidi

tagħna,” u “grazzi lil Alla li jagħtina l-vittorja permezz tal-Mulej tagħna Ģesù Kristu.”

(4) Il-knisja trijonfali u l-istedina ta’ l-Evangelju.

Issa ahna nigu ghall-kapitlu 22. Il-knisja kienet mghaddsa f’xeni ta’ sagrifċċu u tbatija, matul periklu, għerien u mewt hija ġarget qawwija u shiħa, fil-fedeltà għad-dottrina u lealtà lejn Kristu. Issa fl-ilbies ta’ għarusa, l-obligazzjonijiet tal-Kummissjoni l-Kbira u l-Istedina l-Kbira għal darb’ohra huma mqiegħda fuqha.

“L-Ispritu u l-Għarusa jgħidu, Ejja! Min jis-ma’, ha jgħid: Ejja! U kull minn hu bil-ghatx, ha jiġi, ha jieħu b’xejn min irid l-ilma tal-hajja” (Rivelazzjoni 22:17).

Din hija “l-aċċentwazzjoni tal-pożittiv” fil-predikar ta’ l-Evangelju minn knisja trijonfali, hierga mill-persekuzzjoni, tenfasizza minn issa ’l quddiem l-awtorità ta’ Ģesù Kristu fl-iskema tal-fidwa ta’ l-Evangelju. Din hija stedina għal kulhadd u sabiex wieħed isalva dan għandu jilqa’ din l-istedina. Meta Kristu jerga’ jiġi, Hu mhux se jiġi biex isalva, kif jaħsbu xi whud, imma biex jiġi għidika! Vers 14 huwa riferenza diretta għall-Evangelju:

“Imberkin dawk li jagħmlu l-kmandamenti tiegħu, biex ikollhom id-dritt għas-sigra tal-hajja u jistgħu jidħlu fil-belt mill-bibien.”

Il-kmandamenti huma dawk ta’ l-Evangelju; is-sigra tal-hajja hija salvazzjoni fi Kristu; il-bibien fil-belt juru d-dħul fil-knisja tal-Mulej. Ra minn qabel it-taqsim ta’ l-Evangelju David qal:

“Ifħuli l-bibien tal-ħaqq: jien nidħol minn-hom, u nfahħar il-Mulej: Dal-bieb tal-Mulej; il-ġusti jidħlu minnu. Infahħrek: għax int we-ġibtni, u sirt is-salvazzjoni tiegħi. Il-ġebla li ma ridux il-bennejja saret ras il-ġhareb” (Salm 118:19-22).

Elf sena qabel Kristu, David kanta dwar il-qawmien ta' Kristu, u l-bibien tas-salvazzjoni li fihom wiehed jidhol meta jobdi l-Evangelju. Hekk ukoll huwa, hierga miż-żmien mudlam tal-persekużżjoni, l-gharusa vittorjuża, il-knisja, mill-ġdid thabbar l-Evangelju —“*imberkin dawk li jagħmlu l-kmandamenti tiegħu, biex ikollhom id-dritt għas-sigra tal-ħajja u jistgħu jidħlu fil-belt mill-bibien*”—iva, “dan il-bieb tal-Mulej” li fih kulhadd jista’ jidhol permezz ta’ ubbidjenza ghall-Evangelju ta’ Kristu, jaċċettaw l-istedina ta’ l-Għarusa, il-knisja ta’ Kristu.

Innota s-sors ta’ l-istedina—“L-Ispritu u l-Għarusa jgħidu, Ejja.” Alla jistieden; Kristu jistieden; l-Ispritu jistieden; il-knisja tis-tieden; u kull Kristjan jistieden—“min jisma’ ha jgħid, “Ejja.” Dawk li jagħtu l-istedina jinvestuha bid-dinjità u bl-awtorità; iss-sors ta’ l-istedina iġiegħel l-aċċettar tiegħek. Innota wkoll l-intenzjoni ta’ l-istedina—“kull min.” Kull fejn il-bniedem jinsab, kull fejn id-dnub imur, l-istedina ddoqq, **kull min**. Dik il-frazi kbira “kull min”—kull min irid ha jiġi. Dan juri kemm huwa falz it-tagħlim tal-Millennjalisti dwar Rumani 11:26 li Izrael bhala poplu etniku jkun salvat. “Kull min” u mhux xi poplu! Imbagħad innota s-suġġetti ta’ l-istedina—“kull min hu.” Nies intelligenti, responsabbli, li kapaci jaġħtu kont tagħhom infuħhom, li jistgħu jwieġbu ġħalihom infuħhom huma suġġetti ta’ l-Evangelju. Dawk biss li jistgħu u li huma responsabbli u li “jridu” jistgħu jiġi—huma biss dawn li huma suġġetti ghall-Evangelju. Dan mela jinvolvi r-rieda tal-bniedem. Min jista’ jiġi? Gesu’ qal,

“Hadd ma jista’ jiġi ghandi jekk il-Missier li bagħtni ma jiġibdux lejja... Kulhadd ikun im-ġħallemin minn Alla, Mela kull min jisma’ lill-Missier u jitgħallemin minnu jiġi ghandi” (Gwanni 6:44-45).

L-ordni hija: Mgħalleml, Isma’, Tgħalleml, Ejja. “Kull min jista’ jiġi.” Il-Mulej qal,

“Morru fid-dinja kollha, xandru l-bxara t-tajba lill-ħolqien kollu. Min jemmen u jitgħi-

ammed, isalva; iżda min ma jemminx, ikun ikkundannat” (Mark 16:15-16).

Dan huwa l-istess daqs li tħid, Għallem, isma, tħalleml, u ejja. Huwa l-“kull min” tal-Mulej. Fl-ahħarnett, innota l-benefiċċji ta’ l-istedina:

“Ha jieħu b’xejn min irid l-ilma tal-ħajja.”

Il-ħajja fil-forom kollha tagħha hija prezżjuża, u aħna nitqabdu biex ingawduha. Imma l-ħajja eterna tisboq kollox fil-prezzjożità tagħha.

“Għalikom, mela, li temmnu, dan hu prezz-już! Imma għal dawk li ma jemmnux...gebla ta’ tigrif, u blata ta’ tfixkil” (1 Pietru 2:7-8).

L-aktar ħitan mudlama tal-ħabsijiet ma jistgħux iżommu l-biżgħat aktar kbar mill-kliem—“gebla ta’ tigrif, u blata ta’ tfixkil.” Imma għal dawk kollha li jobduh Kristu hu l-Awtur tas-salvazzjoni ta’ dejjem, u lilhom joffrilhom il-ħajja. Is-setgħa Tieghu biex jaħfer kienet imħabbra. Hijha għola mis-setgħa leġislattiva; hija għola minn setgħa għudżżejjha; hija s-setgħa tal-mahfra. Il-Mulej Ĝesù Kristu għandu setgħa li jaħfer u jezercitaha permezz tat-termini benefiċċenti ta’ l-Evangelju. Li jobdi l-kondizzjonijiet tiegħi, jaċċetta kull tbatija li tista’ tiġi, l-emmieni mgħammed jiċċippossi r-ruħ ta’ martri, u għandu s-sehem tiegħi fil-premjijiġiet murija u mfissra “fir-rivelazzjoni ta’ Ĝesù Kristu...lill-qaddej tiegħi Ġwanni.” Għalhekk:

“Thallu li hadd iqarraq bikom bi kliem fieragħ, għaliex minħabba f'hekk tinzel il-korla t'Alla fuq dawk li ma jisimgħux” (Efesin 5:6).

U,

“Qisu li hadd ma jassarkom b’filosofiji u kliem qarrieq u fieragħ skond dak li hu ġej mill-bnedmim; skond il-principji tad-dinja u mhux ta’ Kristu” (Kolossin 2:8).

“Lil Alla li għandu l-qawwa li jwettaqkom fl-Evangelju li nħabbar jien, jien u nxandar lil-Ġesù Kristu, skond ir-rivelazzjoni tal-misteru li kien moħbi fis-skiet ta’ l-eternità; Lil dan Alla li issa irrivelalna dan il-misteru, u gharrfu lill-ġnus bil-kitba tal-profeti, skond l-ordni tiegħu, Alla ta’ dejjem, biex iwassal-hom għall-ubbidjenza tal-fidi; Lil dan Alla, waħdu fil-gherf, il-glorja għal dejjem ta’ dejjem b’Ġesù Kristu Sidna. Amen.” (Rumani 16:25-27).

“Il-grazzja ta’ Sidna Ġesù Kristu, l-imħabba ta’ Alla u l-ghaqda fl-Ispirtu s-Santu, jkunu magħkom ilkoll” (2 Korintin 13:13-14).